

Beleidsplan Wmo 2009-2012

Gemeente Albrandswaard

Inhoud

Pagina 3

1. Inleiding

Pagina 4-7

2. Wettelijk Kader

Pagina 8-9

3. Stand van zaken invoering Wmo in Albrandswaard

Pagina 10-33

4. Beleid op de negen prestatievelden van de Wmo

Pagina 10-12 *Prestatieveld 1*

Pagina 13-16 *Prestatieveld 2*

Pagina 17-19 *Prestatieveld 3*

Pagina 20-23 *Prestatieveld 4*

Pagina 24-26 *Prestatieveld 5*

Pagina 27-30 *Prestatieveld 6*

Pagina 31-33 *Prestatieveld 7, 8 en 9*

Pagina 34-35

5. Financiën

Pagina 36-37

6. Burgerparticipatie, prestaties en klanttevredenheid

Pagina 38-42

7. Samenvatting en actietabel

Bijlage 1 Verslag werkconferentie 17 maart 2008 + deelnemerslijst conferentie

Bijlage 2 Advies WWZ-beraad

Bijlage 3 Advies Wmo-adviesraad

Bijlage 4 Reactienota op adviezen WWZ-beraad en Wmo-adviesraad

1. Inleiding

Sinds 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning van kracht. De gemeenteraad heeft door de vaststelling van de “Kadernota invoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning in Albrandswaard” (vastgesteld door de raad op 13 februari 2006), gekozen voor een gefaseerde invoering. Het nu voorliggende beleidsplan geeft inhoud aan de tweede fase, het meerjarenbeleid Wmo.

Het plan is besproken met belangengroepen, maatschappelijke organisaties, instellingen, ambtenaren en raadsleden tijdens een werkconferentie op 17 maart jl. Naar aanleiding van de bevindingen in die conferentie is het conceptbeleidsplan aangepast. De Wmo-raad en het WWZ-beraad hebben een advies uitgebracht.

Missie

De missie van de gemeente is een samenleving dat aan alle eisen voor zelfredzaamheid voldoet, zodat de inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) deelnemen aan onze samenleving. Een samenleving waarin ruimte is voor eigen initiatief, maar ook een samenleving met voorzieningen voor wonen, welzijn en zorg die meedoen mogelijk (blijven) maken.

Visie

De visie voor het Wmo-beleid:

- 1 laagdrempelige en bereikbare voorzieningen voor wonen-, welzijn-en zorg
- 2 de gemeente heeft de regiefunctie
- 3 aanbieders bieden een vraaggericht aanbod
- 4 samenwerking is een vanzelfsprekende randvoorwaarde

Het realiseren van de doelstellingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, betrokken instellingen en doelgroepen. De gemeente stelt de kaders vast en zal waar mogelijk en noodzakelijk ondersteunen, maar de uitvoering zal zoveel mogelijk in de gemeentelijke samenleving zelf zijn beslag moeten krijgen.

Doelen

In hoofdstuk 4 van deze nota worden voor elk van de negen prestatievelden van de Wmo doelstellingen benoemd. De samenvatting achter in deze nota geeft een overzicht van alle doelstellingen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de wettelijke contouren, de veranderingen en verplichtingen en de prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning belicht.

Hoofdstuk 3 schetst de stand van zaken met betrekking tot de invoering van de Wmo in Albrandswaard, en de uitgangspunten voor het beleid.

Hoofdstuk 4 beschrijft per prestatieveld van de Wmo de problematiek, de doelstelling, welk beleid de gemeente tot nu toe gerealiseerd of in gang gezet heeft, en welk nieuw beleid de komende jaren in gang zal worden gezet.

Hoofdstuk 5 geeft inzicht in de financiën van de Wmo

Hoofdstuk 6 beschrijft hoe vorm wordt gegeven aan de participatie van inwoners en aanbieders in het beleid, en hoe prestaties en klanttevredenheid worden gemeten.

Hoofdstuk 7 is een samenvatting van deze nota en bevat onder meer een actietabel met een overzicht van alle acties die in het kader van het nieuwe Wmo-beleid uitgevoerd zullen worden, wanneer de actie wordt uitgevoerd, wanneer, door wie en met welke dekking.

2. Wettelijk Kader

De gedachte achter de Wmo

Centraal in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (verder afgekort als Wmo) staan de begrippen zelfredzaamheid, meedoen en participatie. Iedere burger, jong en oud, ongeacht iemands economische of maatschappelijke positie, ongeacht zijn of haar beperkingen moet 'mee kunnen doen'. Gedachte achter de Wmo is het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid van burgers en een overheid die regisseert, faciliteert en waar nodig ondersteuning biedt. Voor veel mensen is deelnemen aan de samenleving en zich inzetten voor anderen een vanzelfsprekendheid. Soms lukt 'meedoen' niet op eigen kracht.

Doel van de Wmo is om mensen die dat nodig hebben te ondersteunen in hun bijdrage aan de samenleving, hulp te bieden bij het herstellen van hun zelfredzaamheid en om mensen toe te rusten om maatschappelijk te participeren. De Wmo legt bij de gemeente de taak neer om deze participatie van burgers te organiseren en sociale samenhang te bevorderen.

Visie van het Rijk op de Wmo

De visie van de rijksoverheid op de Wmo is in één woord samen te vatten: meedoen. Het meedoen van alle burgers, ondanks hun beperkingen aan de samenleving. Aan de *civil society*. De *civil society* gaat over onderlinge betrokkenheid tussen mensen. Zelfredzaamheid staat in deze samenleving voorop. Voor ondersteuning en/of hulp is de burger in eerste instantie aangewezen op vrienden, familie of bekenden. Als de *civil society* geen of onvoldoende soelaas kan bieden is ondersteuning vanuit de gemeente mogelijk en van belang.

De Wmo is een samenhangend lokaal beleid voor maatschappelijke ondersteuning op de terreinen wonen, welzijn en zorg. Voor mensen die intensieve zorg nodig hebben blijft de AWBZ van toepassing. Daarnaast is er de Zorgverzekeringswet als basisverzekering voor kortdurende curatieve medische zorg.

De Wmo als nieuwe wet

De Wmo is een nieuwe wet, waarin de volgende wetten en regelingen zijn ondergebracht:

- de Welzijnswet;
- de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg);
- een aantal subsidieregelingen uit de AWBZ;
- de Huishoudelijke Verzorging uit de AWBZ (in de Wmo: Hulp bij het huishouden);
- de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ).

Door deze bundeling van wetgeving worden gemeenten beter in staat gesteld om integraal beleid te voeren om burgers te kunnen ondersteunen om mee te doen in de samenleving.

De doelgroepen van de Wmo

De Wmo is voor alle inwoners van de gemeente Albrandswaard. Steeds meer inwoners krijgen met deze wet te maken. Dit komt niet alleen door de vergrijzing, waardoor de groep met beperkingen groter wordt, maar ook door de verdergaande individualisering en de vermaatschappelijking van de zorg. Anders gezegd: mensen met een beperking willen vaker thuis blijven wonen.

Globaal zijn er drie “doelgroepen” te benoemen:

- a. burgers met beperkingen met ondersteuningsbehoefte;
- b. burgers met participatiebehoefte (voor zichzelf of voor anderen zoals, mantelzorg en vrijwillige inzet);
- c. kwetsbare buurten (waar sociale samenhang, veiligheid en leefbaarheid onder druk staan).

De onder a. genoemde doelgroep is relatief groot. Globaal gesproken heeft zo'n 20 procent van de Nederlandse bevolking kortere of langere tijd behoefte aan ondersteuning. De verwachting is dat de gemeente Albrandswaard daar op basis van de demografisch ontwikkelingen niet veel van afwijkt.

De prestatievelden van de Wmo

De Wmo definieert maatschappelijke ondersteuning in 'prestatievelden' waarop van gemeenten concrete inspanningen worden verwacht. Samengevat:

Prestatieveld 1 - Sociale samenhang en leefbaarheid

Het prestatieveld 'bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten', is ruim en breed geformuleerd. Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten

Prestatieveld 2 - Preventieve ondersteuning jeugd en opvoeders

Dit prestatieveld heeft betrekking op jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval zoals schooluitval of criminaliteit. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op de taken die in andere wetgeving zijn vastgelegd, zoals de Wet collectieve preventie volksgezondheid (WCPV) en de Leerplichtwet.

Prestatieveld 3 - Informatie, advies en cliëntondersteuning

Met 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag.

Het is wenselijk dat de gemeente zich daarbij laat leiden door de 'één loket gedachte': een burger dient zich in principe niet vaker dan één maal tot de gemeente behoeven te wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te verkrijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf 'over gaat', maar ook informatie te geven over relevante aanpalende terreinen, zoals zorg en wonen.

Prestatieveld 4 - Mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorg is langdurende zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. De *vrijwillige inzet* van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties en bijvoorbeeld sport), vormt een onmisbaar deel van de samenleving.

Prestatieveld 5 Participatie van mensen met een beperking

In het vijfde prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin behoort de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een

chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het is wel belangrijk dat er bij het nadenken over deze maatregelen nagedacht is over het gebruik door deze groepen, zodat niet achteraf blijkt dat zij bij het gebruik daarvan buiten de boot vallen.

Prestatieveld 6 Voorzieningen voor mensen met een beperking, chronisch psychisch probleem of een psycho-sociaal probleem

Het zesde prestatieveld betreft de verstrekking van specifieke, op de persoon toegesneden voorzieningen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, huishoudelijke hulp, dagbesteding voor ouderen, maaltijdvoorziening, sociale alarmering, klussendiensten, algemeen maatschappelijk werk.

Prestatieveld 7, 8 en 9 - Maatschappelijke opvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), verslavingsbeleid

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. De *openbare geestelijke gezondheidszorg* omvat die activiteiten op het terrein van de geestelijke volksgezondheid die **niet** naar aanleiding van een vrijwillig verzoek om hulp worden uitgevoerd. De mensen op wie deze zorg zich richt hebben psychiatrische of andere geestelijke (sociaal maatschappelijke) zorg nodig maar vragen daar niet zelf om of weigeren hun medewerking te geven aan het verlenen van deze zorg. Opname in een ziekenhuis of instelling wordt vaak geweigerd of is om andere redenen niet mogelijk. Ambulante verslavingszorg doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

In het onderstaande schema wordt een link gelegd tussen de thema's van de Wmo, de doelgroepen en de prestatievelden:

Thema	Doelgroepen	Prestatieveld
Sociale samenhang	Alle inwoners	1. Bevorderen sociale samenhang
Jeugd	Jeugd en hun ouders	2. Op preventie gerichte ondersteuning
Informatie en advies	Alle inwoners met een ondersteuningsvraag	3. Informatie en advies en cliëntondersteuning
Vrijwilligers en mantelzorgers	Vrijwilligers en mantelzorgers	4. Vrijwilligers en mantelzorgers
Ouderen, gehandicapten en chronisch zieken, sociaal kwetsbaren	Klantgroepen hulp bij het huishouden, Wvg en mensen met een ondersteuningsvraag	5 & 6 Bevorderen van deelname en verlenen van voorzieningen
Sociaal kwetsbaren	Daklozen, verslaafden, mensen met een alcohol probleem, betrokkenen bij huiselijk geweld en andere sociaal kwetsbare groepen	7, 8 & 9. Maatschappelijke opvang, huiselijk geweld, OGGZ, ambulante verslavingszorg

Verplichtingen gemeente

De Wmo kent een aantal verplichtingen. Ten eerste *het compensatiebeginsel*. Het compensatiebeginsel, neergelegd in artikel 4 van de Wmo, houdt in dat de gemeente de plicht heeft om oplossingen te bieden aan burgers met beperkingen, via het treffen van voorzieningen die hem in staat stellen:

- een huishouden te voeren
- zich te verplaatsen in en om de woning
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Ten tweede kent de wet een aantal procesverplichtingen:

- 1 De gemeenteraad dient steeds voor de periode van ten hoogste vier jaar een plan vast te stellen. In het plan dient de gemeente een samenhangend beleid te formuleren op de negen prestatievelden van de Wmo (zie hieronder voor een beschrijving van de prestatievelden).
- 2 De gemeenteraad dient een verordening vast te stellen voor door B&W te verlenen individuele voorzieningen.
- 3 Gemeenten zijn verplicht om burgers de keuze te bieden tussen een voorziening in natura, een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget. Dit geldt allen voor alle individuele voorzieningen.
- 4 B&W dienen burgers –en in het bijzonder burgers om wie het gaat- en instellingen bij de voorbereiding, vaststelling en verantwoording van beleid te betrekken.
- 5 Gemeenten dienen prestatiegegevens over maatschappelijk ondersteuning te registreren en deze jaarlijks te publiceren en te verstrekken aan de Minister van VWS ten behoeve van zgn. benchmarks. Doel hiervan is burgers en maatschappelijke organisaties in staat te stellen op eenvoudige wijze de prestaties van hun gemeente op het terrein van maatschappelijke ondersteuning te beoordelen en deze te vergelijken met de prestaties van andere gemeenten. Dit wordt aangeduid als horizontalisering of horizontale verantwoording.

3. Stand van Zaken invoering Wmo in Albrandswaard

Zoals hiervoor al vermeld heeft de gemeente Albrandswaard in de “Kadernota invoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning in Albrandswaard” (vastgesteld door de raad op 13 februari 2006), gekozen voor een gefaseerde invoering.

Resultaten eerste fase

In de eerste fase is het volgende gerealiseerd:

- eind 2006 heeft de aanbesteding van hulp bij het huishouden in BAR-verband plaatsgevonden.
- de Wmo-verordening is vastgesteld. De verordening, het Besluit Maatschappelijke Ondersteuning en het verstrekkingenboek zijn 1 januari 2007 van kracht geworden.
- op 1 januari 2007 het Wmo-Loket Vraagwijzer van start gegaan, uitgevoerd door SW 50-PLUS. Bij dit Loket kunnen inwoners terecht voor informatie en advies op het gebied van Wonen, Welzijn en Zorg.
- er is een Wmo-raad ingesteld. Op 18 december 2006 is heeft de raad de regeling Wmo-raad vastgesteld, en in februari 2007 zijn de leden van de Wmo-raad officieel benoemd.
- in 2007 en 2008 zijn 250 cliënten Huishoudelijke Hulp geherindiceerd.
- in 2008 is het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer in BAR-verband aanbesteed. Per 1 oktober 2008 rijdt de Regiotaxi BAR
- in 2008 heeft SWA gerichte activiteiten georganiseerd voor mantelzorgers
- in 2008 is de Wmo-krant verschenen

Samengevat hebben gemeente en maatschappelijke organisaties de eerste fase van de implementatie van de Wmo voortvarend en doeltreffend opgepakt.

Nu is het tijd voor de tweede belangrijke fase: de ontwikkeling van een meerjarenbeleid.

Collegewerkprogramma

De invoering van de Wmo in Albrandswaard is door het nieuwe college opgenomen in het Collegewerkprogramma 2006-2010 “Met daadkracht, midden in de samenleving”. Het collegewerkprogramma benadrukt in het algemeen het belang van betrokkenheid van inwoners en organisaties bij het gemeentelijk besluitvormingsproces. Het college heeft de afgelopen periode op verschillende manieren en op tal van beleidsterreinen al vorm aan gegeven aan burgerparticipatie, en zal dat ook op het terrein van de Wmo blijven doen. De betrokkenheid en burgerparticipatie die het college voor ogen staat sluit naadloos aan bij de procesverplichtingen die de Wmo stelt aan het gemeentelijk besluitvormingsproces.

Samenwerking BAR-gemeenten

Op 19 december 2005 hebben de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk een intentieverklaring getekend tot samenwerking op het gebied van de Wmo. De samenwerking heeft in 2006 vorm gekregen in bovengenoemde gezamenlijke aanbesteding van de huishoudelijke hulp en in samenwerking bij het opstellen van de Wmo-verordening. Op dit moment werken de BAR-gemeenten daarnaast samen op deelprojecten op de Wmo-prestatievelden. Voorbeelden hiervan zijn de gezamenlijke aanbestedingen van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer en de Huishoudelijke Hulp. Met de gemeente Ridderkerk werkt Albrandswaard samen in het Samenwerkingsverband Sociale Zaken. Zie voor een toelichting op de hier genoemde projecten de beschrijving van het beleid op de negen prestatievelden in hoofdstuk 4 van deze nota.

Uitgangspunten Kadernota

In de “Kadernota invoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning in Albrandswaard” zijn door de raad uitgangspunten vastgesteld voor de invoering van de Wmo. De volgende van die uitgangspunten vormden de leidraad bij het opstellen van het beleidsplan:

- a. *Kiezen voor het scenario “de zorgzame samenleving”* (ook wel bekend onder de noemer “*Civil Society*”).
Solidaire burgers zorgen er onderling voor dat mensen zo lang mogelijk kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Alleen diegenen die het ondanks ondersteuning van hun solidaire medeburgers en mantelzorgers echt niet meer redden, komen in aanmerking voor ondersteuning van overheidswege
- b. *Onderschrijven van het algemene uitgangspunt van de Wmo.*
Dat wil zeggen in de eerste plaats komt de eigen verantwoordelijkheid, maar diegenen die niet kunnen terugvallen op ondersteuning uit eigen omgeving, kunnen een beroep doen op de Wmo.
- c. *Kiezen voor kwetsbare groepen*
De gemeente treedt op als vangnet voor inwoners van Albrandswaard die door hun chronische ziekte, handicap, sociaal isolement, beperkingen, lage inkomen of combinatie van deze factoren niet in staat zijn om de benodigde zorg of voorzieningen voor zichzelf te organiseren.
- d. *Vooralsnog budgettaire neutraliteit voor de bekostiging van de Wmo en het innen van eigen bijdragen.*
Dit betekent géén extra eigen middelen van de gemeente toevoegen, en daarmee de noodzaak om de mogelijkheden van eigen bijdragen en inkomensafhankelijke regelingen open te houden.
- e. *Algemene welzijnsvoorzieningen gaan vóór individuele zorgverlening.*
Als het goed zit met het welbevinden van mensen, krijgen zij minder en later een zorgvraag: “een dubbeltje aan welzijn kan een euro aan zorg voorkomen”
- f. *Koesteren van de vrijwillige inzet.*
Om de kans op steun uit de eigen omgeving te vergroten dient de gemeentelijke inzet gericht te zijn op versterking van de sociale samenhang. Vrijwilligerswerk, burenhulp en mantelzorg zijn voorbeelden van ondersteuning die de sociale samenhang versterken.
- g. *Samenhang wonen, welzijn en zorg en kwaliteit.*
Het is van belang een integraal aanbod te ontwikkelen dat is afgestemd op de vraag en van goede kwaliteit is. In het beleidsplan zal hier aandacht aan worden besteed, en zullen voorstellen worden gedaan voor effectieve monitoring.
- h. *Gemeente Albrandswaard voert regie*
De gemeente verstevigt haar regierol. In de praktijk betekent dat: initiatieven nemen, samenwerking tot stand brengen, organisaties en mensen verleiden tot verbeteringen vanuit het perspectief dat de gemeente een doel heeft dat verder gaat dan die van de afzonderlijke partijen.
- i. *Regionale samenwerking bij meerwaarde*
De werkwijze van de gemeente is dat wat lokaal kan, lokaal wordt geregeld. Voor regionale samenwerkingsverbanden wordt gekozen wanneer dit een meerwaarde oplevert voor de dienstverlening aan de inwoners van Albrandswaard.

4. Beleid op de negen prestatievelden van de Wmo

Deze hoofdstuk beschrijft per prestatieveld achtereenvolgens de inhoud van het prestatieveld, en het bestaande en nieuw beleid in de gemeente op het betreffende prestatieveld.

Prestatieveld 1 - Sociale samenhang en leefbaarheid

Het prestatieveld 'bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten', is ruim en breed geformuleerd. Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten.

Relevante beleidsnota's van de gemeente op dit prestatieveld zijn:

- Nota Gezondheidsbeleid 2007-2010, vastgesteld door de raad in 2007.
- Nota Senioren en Gehandicaptenbeleid "Zorg voor Welzijn", vastgesteld door de raad in 2005
- In 2009 zal de Nota Integrale Veiligheid verschijnen.
- Beleidsnota Jeugd & Jongeren, Mei 2008, aangeboden aan de raad voor de zomer van 2008

Problematiek en doelstelling

Zoals in de nota Gezondheidsbeleid is beschreven, komt de sociale cohesie in Albrandswaard overeen met het gemiddelde in de overige gemeenten in de regio. Deze conclusie is gebaseerd op het Lemon onderzoek en de de Gezondheidsenquête 2005, van de GGD Rotterdam en omstreken. Gemeten zijn onder meer:

veiligheid	34,1% voelt zich wel eens onveilig
huiselijk geweld	2,9% heeft hiermee te maken
eenzaamheid	43% heeft hier in meer of mindere mate mee te maken

Op de algehele indicator sociale cohesie uit genoemd onderzoek scoort Albrandswaard 77,8 punten (het regionaal gemiddelde is 77,0 punten).

De Wmo verwacht van de gemeenten dat deze de sociale samenhang bevordert. Sociale samenhang leidt er bijvoorbeeld toe dat inwoners in eerste instantie elkaar onderling ondersteunen en pas daarna een beroep doen op zorgvoorzieningen. Een goede sociale cohesie onder de inwoners kan bijdragen aan een sociaal klimaat waarin de onderlinge ondersteuning van inwoners toeneemt. Meetbare indicator voor succesvol beleid op dit prestatieveld is de 'indicator sociale cohesie'. Doel voor de komende jaren is een score op deze indicator van minimaal 70 punten.

Reeds ontwikkeld beleid

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de maatregelen die in het kader van bovengenoemde nota's in gang zijn gezet op het gebied van sociale samenhang en leefbaarheid.

Ontmoetingsplekken en voorzieningen in de kernen en vinexlocatie

In de gemeente dienen er voor de inwoners voldoende ontmoetingsplekken en voorzieningen te zijn. In Portland is het Woonzorgcentrum Komforta gerealiseerd, waarin woon-, welzijns en zorgvoorzieningen worden gecombineerd. In Poortugaal fungeren onder meer de Brinkhoeve, de Hoven, de Ruif en Zorgcentrum de Hooge Werf als ontmoetingsplekken. In Rhooen zijn onder meer 't Centrum, 't Boerderijtje en zorgcentrum De Klepperwei ontmoetingsplekken. Ook voor jongeren zijn er diverse ontmoetingsplekken in de gemeente, zie hiervoor de beschrijving van prestatieveld 2 in deze nota. Een belangrijke welzijnsorganisatie voor beide kernen en de vinexlocatie is de Stichting

Welzijn Albrandswaard (SWA)¹, die diverse welzijnsvoorzieningen uitvoert, waaronder het Wmo-Loket Vraagwijzer.

Buurtpreventie

In 2007 is een project buurtpreventie van start gegaan met een pilot in de wijk Rhoon-Noord. In dit project bewaken bewoners samen zelf de veiligheid van de wijk, in samenwerking met gemeente en politie. Onderdeel van de buurtpreventie is de Leefbaarheidsmonitor.

Toezichthouders

De gemeente huurt toezichthouders in. De taken van deze toezichthouders zijn onder meer gericht op inbraakpreventie. De toezichthouders hebben BOA-bevoegdheden, waarmee ze op grond van de APV kunnen optreden.

Buurt en Sport

In het kader van het project Buurt en Sport loopt op dit moment onder meer een deelproject waarbij een Jongerenbus wordt ingezet die met sport – en spelmaterialen “de wijk ingaat”. Hiermee wordt beoogd een bijdrage te leveren aan een gezonde leefstijl, maar daarnaast kunnen activiteiten als deze ook een gunstig effect hebben op de sociale cohesie in de wijk.

Sociaal cultureel werk

Een taak van het sociaal-cultureel werk is onder andere het ondersteunen van initiatieven van inwoners om een evenement in hun wijk te realiseren. Om te zorgen dat zo'n evenement van de grond kan komen wordt het communicatieproces ondersteund door vraagverheldering. Het verrichten van hand- en spandiensten door het sociaal-cultureel werk moet vanwege de capaciteit beperkt blijven.

Rol van de Wijkfora

Wijkfora spelen een rol in het bevorderen van de sociale cohesie. Minimaal 2x per jaar is er overleg met een aantal wijkfora. Hieruit zijn al enkele initiatieven voortgekomen, zoals de “opzomeractie”, het opknappen van speeltuinen, Portland Cultura, de viering van het 10-jarig bestaan van Portland, en het buurtpreventieteam in Rhoon-Noord.

Nieuw beleid

Meer samenhang in het Welzijnswerk

Er zijn in Albrandswaard diverse welzijnsvoorzieningen voor verschillende doelgroepen, zoals ouderen, jongeren en gehandicapten. Om de sociale samenhang te bevorderen is het wenselijk dat ook het welzijnswerk meer samenhang krijgt. Om dit te bewerkstelligen zal de gemeente in het voorjaar van 2009 een onderzoek doen naar de huidige mate van samenhang en de problematiek die zich hierbij voordoet. Verbetering van de samenwerking zou bijvoorbeeld kunnen leiden tot het realiseren van intergenerationele projecten waarbij ouderen en jongeren elkaar beter leren kennen

Adviesrol Burgerpanel, Wijkfora en Wmo-adviesraad bij leefbaarheidsvraagstukken

In de komende jaren wil de gemeente werk maken van leefbaarheid. De leefbaarheid in de wijken is een zaak van de burgers, vandaar dat het college een rol ziet weggelegd voor het Burgerpanel, de wijkfora en de Wmo-adviesraad. Zij kunnen het college vanuit verschillende perspectieven adviseren over plannen en/of ideeën aandragen die de sociale cohesie en leefbaarheid bevorderen

---

¹ Stichting Welzijn 50-PLUS heeft haar naam gewijzigd in “Stichting Welzijn Albrandswaard”.

Prestatieveld 1 Sociale samenhang en Leefbaarheid

Doel	Actie	Wanneer	Wie
Score van minimaal 70 punten op de indicator sociale cohesie	1 Uitvoering reguliere taken als welzijn, veiligheid en groen en grijs 2 Meldpunt	2009-2012	Gemeente en partners in de wijken
Samenhangend aanbod van het welzijnswerk	Onderzoek naar de huidige mate van samenhang in het welzijnswerk	Voorjaar 2009	Uitbesteden aan onafhankelijk extern bureau
Wijkbewoners bewegen om problemen in de eigen wijk zelf aan te pakken	Adviesrol Burgerpanel en Wmo-adviesraad bij leefbaarheidsvraagstukken	2009	gemeente, in overleg met het Burgerpanel, wijkfora en Wmo-adviesraad

Prestatieveld 2 - Preventieve ondersteuning jeugd en opvoeders

Dit prestatieveld heeft betrekking op jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico op een ontwikkelingsachterstand of uitval zoals schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op de taken die in andere wetgeving zijn vastgelegd, zoals de Wet collectieve preventie volksgezondheid (WCPV) en de Leerplichtwet. Relevante beleidsnota's van de gemeente op dit prestatieveld zijn:

- Nota Gezondheidsbeleid 2007-2010, vastgesteld door de raad in 2007.
- Het Startdocument Jeugdzorg Albrandswaard.
- Beleidsnota Jeugd & Jongeren, Mei 2008, aangeboden aan de raad voor de zomer van 2008

Problematiek en doelstelling

Zoals het startdocument Jeugdzorg vermeldt, ontwikkelt 85% van de Albrandswaardse jeugd zich op succesvolle wijze. Bij 15% van de jeugd is dat dus (nog) niet het geval. Problemen zijn onder meer het relatief hoge Alcohol- en drugsgebruik onder jongeren² en overlast door hangjongeren. Uit de ervaringen van het jongerenwerk in de afgelopen jaren komt naar voren dat Albrandswaard kenmerken heeft van een geïsoleerde gemeenschap, waarin problemen met jongeren er wel zijn, maar niet altijd aan de oppervlakte komen. Doelstelling voor dit prestatieveld is het zoveel mogelijk voorkómen van problemen, zodat voor minder jongeren een beroep op Jeugdzorg nodig is. Meetbare doelstelling voor dit prestatieveld is een afname van het aantal geïndiceerde zorgtrajecten bij Bureau Jeugdzorg met 10% in 2010 ten opzichte van 2007.

Reeds ontwikkeld beleid

Jeugdgezondheidszorg

De GGD voert de Jeugdgezondheidszorg in Albrandswaard uit voor inwoners in de leeftijd van 4 tot 19 jaar. De Stromen Opmaat Groep voert de Jeugdgezondheidszorg uit voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.

Jeugdzorg

De Stadsregio Rotterdam is verantwoordelijk voor de regionale jeugdzorg. Relevant document in dit verband is het beleidskader Jeugdzorg 2005-2008 van de stadsregio.

Wat betreft lokaal beleid in Albrandswaard op het gebied van jeugdzorg is relevant het Multidisciplinair team Jeugdzorg (MD-team). Hierin werken hulpverleningsinstanties en de GOSA-regisseur samen, enerzijds om beleid te ontwikkelen, anderzijds om concrete gevallen te bespreken die aandacht en nadere actie vragen.

Jeugd- en Jongerenwerk

De ontwikkelingen in het Jongerenwerk in Albrandswaard zijn op dit moment volop in beweging. De portefeuillehouder ziet hier voor zichzelf nadrukkelijk een rol om ontwikkelingen te stimuleren, te initiëren en te monitoren. Een nadere uitwerking van de ontwikkelingen in het Jongerenwerk is beschreven in de Beleidsnota Jeugd en Jongeren, Mei 2008

---

² Gegevens over het Alcohol- en drugsgebruik onder jongeren zijn te lezen in de Alcohol- en Drugsnota van Albrandswaard, vastgesteld door de raad in juni 2007.

Sociaal-cultureel werk

Het sociaal-cultureel werk richt zich ook op het activeren van jongeren (in de leeftijd van 8 t/m 16 jaar). Hierbij wordt onder andere samengewerkt met de scholen. Zo kunnen scholieren van het Einsteinlyceum "Einsteinpunten" verdienen met het helpen bij activiteiten van het sociaal-cultureel werk. Zie onder prestatieveld 5 voor een toelichting op de activiteiten en andere doelgroepen van het sociaal-cultureel werk.

Maatschappelijk werk

Stichting De Stromen Opmaat verzorgt in Albrandswaard het algemeen maatschappelijk werk vanaf 12 jaar en het schoolmaatschappelijk werk. Maatschappelijk werk kan zelf ambulante hulp bieden of doorverwijzen naar hulpverleningsinstanties. Schoolmaatschappelijk werk is ook in de Zorg Advies Teams (ZAT) vertegenwoordigd, en in het Gemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak (GOSA). Zie hieronder voor een toelichting op ZAT en GOSA. Verder verzorgt Opmaat De Stromen het opvoedkundig spreekuur.

Gemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak

In de driehoek van preventief, repressief en curatief beleid en aanpak, is het GOSA-overleg een sluitende structuur in individuele concrete gevallen van jongeren en gezinnen die problemen hebben. De GOSA-regisseur coördineert de verwijzing en aanpak van gemelde gevallen. Het signalerings- en samenwerkingsstelsel "Multisignaal" vervult hierin ICT-ondersteuning. Iedere instantie in de keten meldt zijn eigen concrete gevallen in het stelsel.

Zorg Advies Teams

De gemeente Albrandswaard heeft samen met de scholen in het kader van "De Zorg van Morgen" in 2007 aantal Zorg Advies Teams (ZAT) s opgezet, voor leerlingen in verschillende leeftijdscategorieën³. Voor de ZAT 's 4 – 12 – jarigen is er (via het OOGO) voor gekozen "mee te liften" met het traject Impulsregeling van het Samenwerkingsverband Rotterdam – Zuid, inclusief de procesbegeleiding.

Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

Het onderwijsachterstandenbeleid van de gemeente Albrandswaard richt zich op het taalniveau van de leerlingen, de ouderbetrokkenheid, de schoolloopbaan en leerlingbegeleiding. Centraal staat het voorkomen en bestrijden van (taal) achterstanden en het bieden van optimale ontwikkelingskansen. Een andere belangrijke vorm om taalontwikkeling te bevorderen is de schakelklas. Het nieuwe wettelijke kader voor het onderwijsachterstandenbeleid geeft gemeenten structureel de mogelijkheid schakelklassen in te richten voor leerlingen met een taalachterstand in het primair onderwijs. Met ingang van het schooljaar 2007/2008 is de schakelklas van start gegaan in de gemeente Albrandswaard.

Voor en Vroegschoolse educatie (VVE)

Voor- en vroegschoolse educatie is een belangrijk instrument in het onderwijsachterstandenbeleid. Het is erop gericht om onderwijsachterstanden bij jonge kinderen vroegtijdig op te sporen en te bestrijden. Voor het aanpakken van (taal) achterstanden zijn VVE- programma's ontwikkeld. Dit zijn educatieve programma's gericht op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden beginnend in de kinderdagverblijven of peuterspeelzalen en doorlopend tot en met groep 2 van de basisschool.

---

³ Te weten: 1 ZAT voor 0 – 4 – jarigen, 9 ZAT' s voor 4 – 12 – jarigen en 1 ZAT voor 12 – 18- jarigen.

Leerplicht

De gemeente is belast met het toezicht op de naleving van de leerplichtwet. Het belang en de taken van de leerplichtambtenaar zijn de laatste jaren aanmerkelijk toegenomen. In het kader van de gezondheidszorg is van de belang dat de maatschappelijke zorgfunctie van de leerplichtambtenaar de afgelopen jaren sterk is toegenomen. Bij meer jongeren dan vroeger is sprake van een complexe meervoudige problematiek waarbij spijbelen (ongeoorloofd schoolverzuim) het symptoom is van een dieper liggende oorzaak. De leerplichtambtenaar is bij de aanpak van deze jongeren een onmisbare schakel en een spin in het web. De ambtenaar dient hierbij nauw samen te werken met scholen en hulpverleningsinstanties.

Nieuw beleid

Beleidsnota Jeugdbeleid

Zoals het startdocument Jeugdzorg vermeldt streeft de gemeente Albrandswaard naar een samenhangend en preventief beleid voor jeugdzorg ten behoeve van de jeugd tot en met 23 jaar. In 2007 is over het Startdocument Jeugdzorg intensief overleg gevoerd met lokale organisaties, ouders en opvoeders en jongeren. Naar aanleiding hiervan is de conceptbeleidsnotitie opgesteld. Uitgangspunten voor het nieuwe jeugdbeleid daarin zijn:

- 1 Albrandswaard kiest voor de gemeenschap als geheel ("Community that Cares")
- 2 Albrandswaard opteert voor effectieve interventie
- 3 Albrandswaard de rechten en belangen van kinderen voorop stelt
- 4 Albrandswaard regisseur is in het uitvoeren van de activiteitenprogramma's

Met deze uitgangspunten wil de Raad eerst de discussie aangaan met de jongeren, alvorens het nieuwe beleid vast te stellen.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Op 1 januari 2011 moet iedere gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) hebben. Het Rijk heeft een minimale vorm voorgeschreven, waarop de gemeenten hun lokale stempel kunnen drukken. Volgens dit basismodel zijn de volgende functies op zijn minst gebundeld in het CJG:

- 1 Integrale Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar;
- 2 Het CJG moet 5 wettelijke functies van prestatieveld 2 van de WMO uitvoeren:
  - Monitoring, informatie en advies: het verstrekken van informatie over opvoeden en opgroeien en het beantwoorden van specifieke vragen van ouders en jeugdigen;
  - Signalering: vroegtijdige signalering van problemen onder ouders en jeugdigen, ook als de betrokkenen die problemen zelf (nog) niet onderkennen;
  - Toeleiding naar hulp: nadat een vraag of probleem gesignaleerd is, moet zo snel mogelijk hulp worden geboden. Ook moet het gemeentelijk hulpaanbod goed bij ouders en professionals bekend zijn;
  - Licht pedagogische hulp: het bieden van kortdurende advisering en lichte pedagogische hulpverlening
  - Coördinatie van zorg: het coördineren en afstemmen van zorg in het gezin op lokaal niveau.
- 3 Schakel met Bureau Jeugdzorg;
- 4 Schakel Zorg Advies Teams in peuterspeelzaalwerk, basis en voortgezet onderwijs.

Er is een visie opgesteld door de regionale stadsregio en de bestuurders van de gemeenten hebben de visie om te komen tot de oprichting van de CJG onderschreven. In BAR-verband wordt gewerkt aan een project om te komen tot de start van een CJG.

In Albrandswaard zijn met diverse lokale partners in diverse gremia visiegesprekken gehouden over de oprichting van een CJG. Kerngedachte hierbij is dat het CJG een laagdrempelige en bereikbare voorziening moet zijn, gericht op preventieve en lichte opvoedingsondersteuning voor ouders, opvoeders en jongeren in Albrandswaard. Dit in de vorm van een steunpunt. Een steunpunt moet bij definitie binnen de gemeentegrenzen worden gerealiseerd.

Uit de Wmo-conferentie kwam als aandachtspunt voor het CJG naar voren dat als een probleem wordt gesignaleerd, het van belang is dat er ook een vervolg komt om het probleem aan te pakken. Bij het CJG bestaat nadrukkelijk ook de mogelijkheid van doorverwijzing of indicatie naar steviger vormen van jeugd-en/of gezinszorg.

Sociale kaart van Jongerenvoorzieningen

Van belang is dat jongerenvoorzieningen bekend zijn, bij jongeren zelf, bij dienstverleners en andere betrokkenen, of op zijn minst makkelijk te vinden zijn. In het kader van de lokaal educatieve agenda (LEA) wordt hiertoe in 2009 een Sociale kaart van Jongerenvoorzieningen opgesteld.

Prestatieveld 2 Preventieve ondersteuning Jeugd en opvoeders			
Doel	Actie	Wanneer	Wie
Een samenhangend en preventief jeugdbeleid voor alle jongeren.	Opstellen en vaststellen Jeugdbeleid,	2008/2009	Gemeente en uitvoeringpartners
Vroegtijdige signalering en aanpak van opgroei-problemen bij kinderen en jongeren en/of hun ouders	Oprichten Centrum voor Jeugd en Gezin (met Steunpunt in de gemeente)	Uiterlijk 1 januari 2010	Gemeente, ambtelijke voorbereiding in samenwerking met Barendrecht en Ridderkerk
Afname van het aantal geïndiceerde zorgtrajecten bij Bureau Jeugdzorg met 10% ten opzichte van 2007 in 2010	Continueren en effectueren van het GOSA-netwerk en ZAT-teams	2009-2012	Gemeente (regie), GOSA –partners en ZAT-teams
Ouders, opvoeders en jongeren weten waar zij naar te moeten met hun vraag	Sociale kaart van jongerenvoorzieningen opstellen	2010	Kwartiermaker Lokaal Educatieve Agenda

Prestatieveld 3 - Informatie, advies en cliëntondersteuning

Met 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag.

Het is wenselijk dat de gemeente zich daarbij laat leiden door de 'één loket gedachte': een burger dient zich in principe niet vaker dan één maal tot de gemeente behoeven te wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te verkrijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf 'over gaat', maar ook informatie te geven over relevante aanpalende terreinen, zoals zorg en wonen.

Relevante beleidsnota's van de gemeente op dit prestatieveld zijn:

- Nota Senioren en Gehandicaptenbeleid "Zorg voor Welzijn", vastgesteld door de raad in 2005
- "Kadernota invoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning in Albrandswaard"

Problematiek en doelstelling

Zoals uit deze en andere nota's blijkt is er in Albrandswaard een aanzienlijk aanbod aan woonwelzijns en zorgvoorzieningen in de gemeente. Probleem is dat voorzieningen niet altijd benut worden, onder meer omdat inwoners soms niet op de hoogte zijn van van het aanbod of niet weten bij welke instantie ze terecht kunnen. Om het gebruik van voorzieningen te verbeteren is het wenselijk dat inwoners adequaat worden ondersteund bij hun hulpvraag, worden geïnformeerd over het aanbod, en indien nodig adequaat worden doorverwezen. Om deze informatie en adviesfunctie te vervullen is in Albrandswaard per 1 januari 2007 het Wmo-loket Vraagwijzer van start gegaan (zie een nadere toelichting hieronder).

Meetbare indicator voor het bereiken van de doelstelling voor dit prestatieveld is een stijging van de tevredenheidsscore van cliënten van het Wmo-loket Vraagwijzer naar het niveau van de score van de Nationale Tevredenheidsindex (zie voor een nadere toelichting hieronder het kopje "Tevredenheidsonderzoek Vraagwijzer").

Reeds ontwikkeld beleid

Het Wmo-loket Vraagwijzer

Het voorstel om één Loket te realiseren voor vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg is in Albrandswaard voortgekomen uit het Senioren- en Gehandicaptenbeleid. In dat kader is in 2005 een startnotitie opgezet. In de Kadernota Wmo van 2006 zijn de uitgangspunten voor het Loket vastgelegd. Het gaat hier om de volgende uitgangspunten:

- a. Makkelijk bereikbaar (met fiets, bus, auto, rolstoel);
- b. Toegankelijk (in de kernen Rhoon, Poortugaal en de Vinexlokatie Portland);
- c. Klantvriendelijk;
- d. Herkenbaar;
- e. Laagdrempelig;
- f. Mogelijkheid voor gesprekken in privacy;
- g. In het lokaal loket niet alleen informatie en advies verstrekken, maar óók het regelen van de toegang tot individuele voorzieningen, waarvoor geen indicatiestelling noodzakelijk is (bijvoorbeeld maaltijdvoorzieningen);
- h. Onafhankelijke frontoffice, d.w.z. niet behorende bij een partij die op het gebied van wonen, welzijn en zorg concurrenten heeft in Albrandswaard, om (de schijn van) partijdige informatie en advies te voorkomen);

Op 1 januari 2007 is het Wmo-Loket Vraagwijzer van start gegaan. Vraagwijzer wordt in opdracht van de gemeente uitgevoerd door de SWA. Inwoners kunnen bij Vraagwijzer terecht voor alle vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Vraagwijzer is op alle werkdagen telefonisch bereikbaar. Daarnaast houdt Vraagwijzer spreekuren in Rhoon, Poortugaal en Portland.

Senioren- en gehandicaptenwijzer en activiteiten voor ouderen

Op 1 oktober 2005 is "Vitaal", de informatiegids voor senioren en gehandicapten verschenen en huis aan huis verspreid met daarin opgenomen een handzaam overzicht van relevante woon- welzijns- en zorgvoorzieningen in de gemeente. Vitaal is ook te raadplegen via de website van SWA, en is opgenomen in de gemeentegids. Verder heeft in 2007 een grondige inventarisatie plaatsgevonden door de Seniorenraad van alle vaste activiteiten voor ouderen in de gemeente. Dit totale overzicht is nu ook opgenomen in de Gemeentegids.

Huis-aan-huisbladen

De huis-aan-huisbladen publiceren regelmatig artikelen over voor senioren, gehandicapten en de andere doelgroepen van de Wmo belangrijke zaken. Om meer continuïteit in de informatievoorziening te bewerkstelligen is in een lokale krant maandelijks een vaste ruimte gereserveerd voor informatie voor de doelgroepen. Deze rubriek wordt uitgevoerd door SWA. Daarnaast verzorgt de Seniorenraad een rubriek in De Schakel waarin een overzicht wordt geboden van activiteiten voor senioren in de gemeente.

Internet

De informatie- en communicatietechnologie ontwikkelt zich snel. Nieuwe mogelijkheden doen zich daarbij voor: directe toegang tot (elektronische) diensten, corresponderen, boodschappen bestellen etc. Ook de gemeente biedt nu de mogelijkheid om een aantal producten digitaal te bestellen via de website van de gemeente. Verder bevindt zich op de website van de gemeente een "digitale gemeentegids" die informatie bevat over voorzieningen en diensten zowel van de gemeente zelf als van andere instellingen en maatschappelijke organisaties.

Nieuw beleid

Toegankelijkheid en bekendheid Vraagwijzer

De gemeente en SWA willen de toegankelijkheid en bekendheid van Vraagwijzer verbeteren. In dit kader wordt er gewerkt aan een adequate huisvesting voor Vraagwijzer. Tevens zal er jaarlijks een pr-campagne worden uitgevoerd om de bekendheid van de Vraagwijzer, als het Wmo-loket en eerste aanspreekpunt zijnde, te vergroten.

Tevredenheidsonderzoeken Vraagwijzer

In 2008 is een kwantitatief tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder cliënten van het Wmo-loket Vraagwijzer. Doelgroep van dit onderzoek waren cliënten die een aanvraag hebben ingediend bij het Loket. Cliënten van wie de aanvraag is toegekend, alsmede cliënten van wie de aanvraag is afgewezen. Naar aanleiding van de uitkomsten van dat onderzoek zal worden bekeken of, en zo ja welke, verbeteringen nodig zijn in de dienstverlening van het Loket.

Uit het onderzoek komt onder meer naar voren dat Vraagwijzer gemiddeld een 7,0 scoort wat betreft cliënttevredenheid. Doelstelling voor de komende jaren is een stijging van deze score naar het niveau van de Nationale Tevredenheidsindex, dat wil zeggen een gemiddelde score van 7,3.

Het onderzoek zal jaarlijks worden herhaald.

Vanaf 2009 organiseert de gemeente het klanttevredenheidsonderzoek zodanig dat de vragende en aanbiedende partijen er direct bij worden betrokken. Het contact tussen de cliënt en de medewerkers van Vraagwijzer, de gemeente en de zorgaanbieders krijgen in het onderzoek een belangrijke plaats.

In de onderzoeken de komende jaren zal ook worden meegenomen welke maatregelen mogelijk zijn om de bekendheid van de Wmo-diensten verder te verbeteren.

Verder is eind 2007 door de portefeuillehouder in samenwerking met het Toezichtsorgaan Vraagwijzer een kwalitatief onderzoek uitgevoerd. Ook dit onderzoek zal jaarlijks worden herhaald.

Prestatieveld 3 Informatie, advies en cliëntondersteuning			
Doel	Actie	Wanneer	Wie
Cliënten van Vraagwijzer worden zo goed als mogelijk geholpen met een gemiddelde score van 7,3% op het niveau van de Nationale Tevredenheidindex	Uitvoeren van Klanttevredenheidsonderzoek (kwantitatief) en verbeteren dienstverlening	Jaarlijks herhalen	Extern onderzoeksbureau, Toezichtsorgaan Vraagwijzer
Vraagwijzer is het Wmo-loket en eerste aanspreekpunt voor de Wmo-voorzieningen	Jaarlijks terugkerende pr-campagne	Jaarlijks herhalen	SWA, gemeente
Vraagwijzer is toegankelijk en bereikbaar	Zorgen voor een adequate huisvesting	2009	Gemeente, SWA

Prestatieveld 4 - Mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorg is langdurende zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie (meestal familie) en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Omdat mantelzorg voortvloeit uit de sociale relatie is mantelzorg iets anders dan Vrijwilligerswerk. Een bekende uitspraak in dit verband is "Vrijwilliger wordt je, mantelzorg overkomt je".

De *vrijwillige inzet* van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties en bijvoorbeeld sport), vormt een onmisbaar deel van de samenleving.

Relevante beleidsnota's van de gemeente zijn:

- Nota Senioren en Gehandicaptenbeleid "Zorg voor Welzijn", vastgesteld door de raad in 2005.
- Nota Gezondheidsbeleid 2007-2010, vastgesteld door de raad in 2007.

Problematiek en doelstelling

Mantelzorg

Volgens landelijke cijfers is gemiddeld 13% van de mensen van 18 jaar en ouder mantelzorger⁴. Omgerekend voor Albrandswaard betekent dit dat in de gemeente waarschijnlijk meer dan 2000 inwoners mantelzorger zijn. Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau⁵ blijkt dat een deel van die mantelzorgers behoefte heeft aan ondersteuning, maar er geen gebruik van maakt.

Sommigen weten niet van het bestaan af, anderen weten niet hoe hulp te verkrijgen.

Tijdens de workshop Mantelzorg op de werkconferentie in Albrandswaard werd aangegeven dat mantelzorgers soms het idee hebben dat het "not done" is om hulp te vragen. Hierdoor lopen zij een verhoogd risico om overbelast te raken. Gelet op bovenstaande problematiek geldt voor het mantelzorgbeleid in Albrandswaard de volgende doelstellingen:

- Bewustwording: Mantelzorgers bewust maken dat hulp vragen "normaal" is.
- Het ondersteuningsaanbod voor Mantelzorgers bekender maken
- Meer mogelijkheden bieden voor ondersteuning Mantelzorgers

Een meetbare indicator voor het bereiken van de eerste doelstelling is een toename van het aantal hulpvragen bij het Steunpunt Mantelzorg. In 2007 waren het aantal hulpvragen 38. In 2006 25⁶. Als prestatiedoelstelling voor het beleid is een toename tot 100⁷ aanvragen per jaar in 2010 afgesproken.

Het ondersteuningsaanbod moet gericht zijn:

- informatie, advies, emotionele en educatieve steun
- praktische hulp (huishoudelijke hulp en hand en spandiensten) en respijtzorg
- materiële steun (huisvesting, hulpmiddelen)
- financiële steun
- combinatie van mantelzorg met betaald werk
- inspraak op het niveau van zorgrelaties en beleid
- samenhang tussen voorzieningen en samenwerking tussen instellingen

⁴ Bron : "Mantelzorg in getallen", Sociaal en Cultureel Planbureau, 2003

⁵ Bron: "Mantelzorg in getallen", Sociaal en Cultureel Planbureau, 2003

⁶ Bron: Jaarplan 2008, SWA

⁷ Bron: Jaarplan 2008, SWA

Vrijwilligers

Vrijwilligers spelen in de Nederlandse samenleving, en ook in Albrandswaard, een belangrijke rol. Door maatschappelijke ontwikkelingen staat het vrijwilligerswerk de laatste jaren onder druk. Zo worden er hogere eisen aan een ieder gesteld in de samenleving, en ook aan de vrijwilligers. Verder moet het vrijwilligerswerk “concurreren” met andere vormen van vrije tijdsbesteding. Door individualisering wordt de vrije tijd minder in georganiseerde verbanden doorgebracht, terwijl in die georganiseerde verbanden juist veel vrijwilligers nodig zijn. Ook zijn er steeds meer mensen met een betaalde baan, waardoor er overdag minder tijd is om zich vrijwillig in te zetten.

In de zorgsector waar traditioneel veel vrouwen zich voor vrijwilligerswerk inzetten, wordt het steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden. Met de komst van de Wmo ontstaat meer behoefte aan vrijwilligers voor taken die vroeger door de zorginstellingen werden uitgevoerd. Tenslotte heeft het vrijwilligerswerk te maken met een meer dan gemiddelde vergrijzing. Een verjonging van de vrijwilligers is nodig zijn. Doelstellingen van de gemeente zijn:

- de gelegenheid geven om maatschappelijke betrokkenheid vorm te geven.
- ondersteunen in de zorg-, maatschappelijke en welzijnsbehoefte door aanbod van en vraag naar vrijwilligers op elkaar af te stemmen.
- sociale activering van mensen die in de reguliere arbeidsmarkt weinig kansen hebben om maatschappelijk te participeren.

Meetbare indicator voor het bereiken van de doelstelling van het vrijwilligersbeleid is een toename van het aantal bemiddelingen door de Vrijwilligersvacaturebank. In 2007 waren dit 56 bemiddelingen. In 2006 waren dit er 50⁸. Als indicator voor succesvol beleid geldt hier een doelstelling van een toename tot 100⁹ bemiddelingen per jaar in 2010.

Reeds ontwikkeld beleid

Vrijwilligersvacaturebank

De gemeente ondersteunt het vrijwilligerswerk door het subsidiëren van de Vrijwilligersvacaturebank (VVB). De VVB gaat bij haar werk uit van de hierboven genoemde doelstellingen met betrekking tot vrijwilligers. De VVB, een initiatief van de SWA, bemiddelt om vraag en aanbod van vrijwilligerswerk bij elkaar te brengen. De VVB is in januari 2005 officieel geopend:

Steunpunt Mantelzorg

De gemeente ondersteunt middels subsidie het Steunpunt Mantelzorg, dat wordt uitgevoerd door SWA. Het Steunpunt Mantelzorg is er voor mantelzorgers en belanghebbenden. Het Steunpunt kan ondersteuning bieden aan mantelzorgers bij het uitvoeren van hun mantelzorgtaken. Men kan hier terecht voor informatie, emotionele steun en praktische hulp, bijvoorbeeld bij het invullen van formulieren. Ook ontmoeting met andere mantelzorgers is iets dat het Steunpunt biedt.

Nieuw beleid

Uitbreiding formatie Steunpunt Mantelzorg

Met de invoering van de Wmo op 1 januari 2007 zijn de middelen van de subsidieregeling Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg (CVTM) ter beschikking van de gemeente gekomen. In 2007

---

⁸ Bron: Jaarplan 2009, SWA

⁹ Bron: Jaarplan 2009, SWA

werden de middelen voor de BAR-gemeenten via de gemeente Ridderkerk verdeeld. Vanaf 2008 worden de middelen door het rijk via het gemeentefonds uitbetaald aan de individuele gemeenten. Inmiddels zijn na overleg tussen de BAR-gemeenten, Stichting MEE Rotterdam en de steunpunten mantelzorg in de drie gemeenten afspraken gemaakt over de inzet van de middelen. Voor Albrandswaard zijn de middelen onder meer worden aangewend voor uitbreiding van de formatie van het steunpunt Mantelzorg.

Respijtzorg

Mantelzorgers kunnen huishoudelijke hulp aanvragen, wanneer hun zorgtaken hun belet het huishouden op normale wijze in te vullen. Verder subsidieert de gemeente SWA voor de uitvoering van het project 'Respijtzorg in de polder'. Een project dat erop gericht is om ontspanning aan te bieden aan de overbelaste mantelzorger.

PR-campagne Mantelzorg

Naast bovengenoemde uitbreiding van de formatie van de Steunpunten in de drie gemeenten, is in BAR-verband afgesproken om de voormalige CVTM-middelen in 2008 te benutten voor een PR-campagne Mantelzorg, uitgevoerd door Stichting MEE Rotterdam.

Ondersteuningsaanbod voor de mantelzorger en het vrijwilligerswerk

De gemeente wil samen met alle betrokken vragende en aanbiedende partijen komen tot een plan van aanpak voor gerichte ondersteuning van de mantelzorger. Hetzelfde traject wil de gemeente gaan afleggen voor het vrijwilligerswerk. Doel is om tot een samenhangend en vraaggericht aanbod te komen voor de periode tot 2012.

Prestatieveld 4 Mantelzorgers en vrijwilligers			
Doel	Actie	Wanneer	Wie
Mantelzorgers weten de weg naar het ondersteuningsaanbod en maken daar gebruik van. Bij het meldpunt worden vanaf 2010 100 hulpvragen per jaar behandeld	1 Uitbreiding formatie steunpunt Mantelzorg (gerealiseerd)	2008	SWA
	2 Plan van aanpak Ondersteuning mantelzorgers	2010	Mantelzorger, cliëntenraden en aanbiedende partijen
	3 Prestatie-afspraken met SWA	2009	Gemeente, SWA
Mantelzorgers zijn bewust van hun zorgtaken, laten zich helpen en zijn daardoor minder overbelast	1 PR-campagne Mantelzorg inzake aanbodmogelijkheden	2009	Stichting MEE Rotterdam, SWA
	2 Ontmoetingsactiviteiten voor Mantelzorgers, zoals de Dag van de Mantelzorg en het Alzheimercafe	2009-2012	SWA
Het doen van vrijwilligerswerk is laagdrempelig en aantrekkelijk	Plan van aanpak Ondersteuning vrijwilligerswerk	2009	Gemeente, SW50+

Organisaties en vrijwilligers weten elkaar goed te vinden. De vrijwilligersvacaturebank heeft vanaf 2010 100 bemiddelingen per jaar	Prestatieafspraken met SWA	2009-2012	Gemeente, SWA
---	----------------------------	-----------	---------------

Prestatieveld 5 Participatie van mensen met een beperking

In het vijfde prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin hoeft de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het is wel belangrijk dat er bij het nadenken over deze maatregelen nagedacht is over het gebruik door deze groepen, zodat niet achteraf blijkt dat zij bij het gebruik daarvan buiten de boot vallen.

Relevante beleidsnota's van de gemeente op dit prestatieveld zijn:

- Nota Gezondheidsbeleid 2007-2010, vastgesteld door de raad in 2007.
- Nota Senioren en Gehandicaptenbeleid "Zorg voor Welzijn", vastgesteld door de raad in 2005.

Problematiek en doelstelling

Albrandswaard heeft net als de rest van Nederland te maken met vergrijzing. De huidige vergrijzing ligt net iets onder het landelijk gemiddelde. Concreet betekent dit dat 24,4% van de inwoners van Albrandswaard 55 jaar of ouder is. De verwachting is dat het aandeel 55-plussers in Albrandswaard toe zal nemen tot 25,4% in het jaar 2017¹⁰

Een deel van de inwoners in Albrandswaard, net als in alle andere gemeenten in Nederland, heeft te maken met een lichamelijke of geestelijke beperking. Het gaat hierbij zowel om ouderen als om jongeren. Gemiddeld heeft 10% van de inwoners te maken met een beperking. Voor Albrandswaard betekent dit naar schatting meer dan 2000 inwoners. De meeste van die inwoners wonen zelfstandig, een deel woont in een zorginstelling.

Met betrekking tot jongeren is de problematiek al beschreven bij prestatieveld 2. Zoals daar vermeld, ontwikkelt 85% van de Albrandswaardse jeugd zich op succesvolle wijze, bij 15% van de jeugd is dit dus (nog) niet het geval.

Voor dit prestatieveld gelden de volgende doelstellingen:

- Het integreren van jongeren, ouderen, kwetsbare groepen en volwassenen in de lokale samenleving
- Het bepalen van een integrale visie op wonen voor de middellange termijn

Reeds ontwikkeld beleid

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Voorzieningen moeten bereikbaar en toegankelijk zijn voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking. In de verkeerssituatie wordt rekening gehouden met mensen met een handicap, bijvoorbeeld door gelijkvloerse oversteekplaatsen, het plaatsen van zitbanken langs looproutes of gehandicaptenparkeerplaatsen. Als richtlijn voor de verkeerssituatie wordt onder meer de "Aanbevelingen voor Verkeersvoorzieningen binnen de Bebouwde Kom" (ASVV) gehanteerd.

Wat betreft de bereikbaarheid is van belang het systeem van Vervoer op Maat. Van dit Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) kunnen alle inwoners van Albrandswaard gebruik maken. Voor senioren en mensen met een beperking geldt dat zij tegen een gereduceerd tarief per zone kunnen reizen. Vanaf 1 oktober 2008¹¹ verzorgt Connexxion dit vervoer voor de BAR-gemeenten onder de naam Regiotaxi BAR.

---

¹⁰ Uit: Woningmarktonderzoek gemeente Albrandswaard 2004, Centrum voor Onderzoek in Statistiek in opdracht van de gemeente Albrandswaard.

¹¹ Per 1 oktober 2008 heeft de gemeente bijna 1000 pashouders die gebruik kunnen maken van de Regiotaxi BAR

Integratie van kwetsbare groepen

Het is van belang dat kwetsbare doelgroepen integreren in de lokale samenleving. Die integratie kan onder meer worden bevorderd als leden van die doelgroepen diensten verlenen die ten goede komen aan de behoeften die in de wijk leven.

Woonvormen

Langer zelfstandig thuis wonen betekent meer aanbod aan levensloopbestendige woningen. In het kader van het Convenant levensloopbestendige woningen zijn tot nu toe 49 seniorenwoningen aangepast. Daarnaast zijn er vanaf 2005 tot en met 2007 zijn 22 bijzondere woonvormen gerealiseerd. In dezelfde periode zijn ook nultrredenwoningen gerealiseerd:

Periode	Soort woning/woonvorm	Aantal
2005-2007	Nultrredenwoningen	190
2008-2009	nultrredenwoningen	Circa 275
2010-...	nultrredenwoningen	Circa 250

Flankerend ouderenbeleid en activiteiten gehandicapten

De gemeente financiert specifieke activiteiten voor senioren en gehandicapten door middel van het flankerend ouderenbeleid, en de subsidie aan de Stichting Dynamo. Voor het toekennen van de subsidies flankerend ouderenbeleid stelt de SWA jaarlijks een advies op in de vorm van een voorstel voor de verdeling van genoemde middelen.

Nieuw beleid

Stimuleren samenwerking tussen gemeente en maatschappelijke organisaties in concrete projecten

Op dit moment lopen diverse projecten waarin gemeente en maatschappelijke organisaties samenwerken. Denk hierbij onder meer aan de uitbesteding van de uitvoering van het Wmo-Loket Vraagwijzer, de samenwerking in de Breedtesport Impuls en Buurt Onderwijs Sport, de Zorg Advies Teams (ZAT's) en het GOSA. De ervaring de afgelopen jaren is dat de samenwerking op dit soort concrete projecten vaak ook tot concrete resultaten leidt. De portefeuillehouder wil daarom dit soort concrete vormen van samenwerking de komende jaren stimuleren, door waar nodig persoonlijk de rol van "aanjager" te vervullen. Een voorbeeld hiervan is het hierboven genoemde overleg van de portefeuillehouder met instellingen waarbij wordt beoogd om kwetsbare groepen (bijvoorbeeld verstandelijk gehandicapten) te betrekken bij het uitvoeren van vrijwilligerswerk.

Woonvisie

Een aantal ontwikkelingen is aanleiding voor het opstellen van een woonvisie: De omvang van de nieuwbouwproductie in Albrandswaard neemt op termijn af, de demografische ontwikkeling maakt "ander wonen" noodzakelijk en de kwaliteit van de bestaande woningen komt nadrukkelijker op de agenda. De gemeente stelt momenteel een Woonvisie op voor de periode tot 2012. Daarin komen vragen aan de orde als:

- Welk type woongemeente wil en kan Albrandswaard zijn?
- Is de woningvoorraad en de woonomgeving in Albrandswaard voorbereid op veranderingen, demografische maar ook technische en maatschappelijke, die op termijn zullen plaatsvinden?
- Met welke ontwikkelingen in de onmiddellijke nabijheid maar ook in de Stadsregio regio dient rekening te worden gehouden? Met name het beleid van de Stadsregio waarbij is afgesproken dat

de Centrum gemeenten minder en de randgemeenten meer sociaal bereikbare woningen voor de opvang vanuit de regio moeten bouwen.

Bij het opstellen van de Woonvisie zullen naast gemeente en woningbouwcorporaties ook maatschappelijke organisaties worden betrokken. Het belang van het betrekken van maatschappelijke organisaties bij de woonvisie is overigens ook tijdens de Wmo-conferentie nadrukkelijk naar voren gebracht.

Sociaal-Cultureel Werk

Sociaal-cultureel werk is een nieuwe functie binnen de gemeente. De sociaal cultureel werker in Albrandswaard is gedetacheerd vanuit stichting jong Rotterdam, maar wordt wel aangestuurd door de gemeente Albrandswaard. Sociaal cultureel werk richt zich op drie doelgroepen; Jongeren 8 t/m 16 jaar, mensen met een beperking en volwassenen. Het is van belang om de doelgroepen door middel van activiteiten te activeren. De activiteiten zullen vooral door en voor de Albrandswaardse inwoners georganiseerd gaan worden. Voordat er activiteiten aangeboden worden is het belangrijk om te inventariseren, aan welke activiteiten er behoefte is.

Prestatieveld 5 Participatie van mensen met een beperking			
Doel	Actie	Wanneer	Wie
Kwetsbare groepen zijn zelfredzaam en doen mee aan de samenleving	1 Inventariseren aan welke activiteiten behoefte is 2 Activeren van doelgroepen jongeren, kwetsbare groepen en volwassenen door inzet sociaal-cultureel werk 3 projecten ontwikkelen met als doel kwetsbare groepen te betrekken	2009 2010 2009-2012	Gemeente, Filadelfia, ASVZ, SWA
Alle openbare voorzieningen zijn toegankelijk	Lijst met criteria opnemen voor toegankelijkheid die voor alle gemeentelijke diensten van toepassing zijn	2012	Gemeentelijke organisatie, platform gehandicapten
Er is een visie op wonen, welzijn en zorg voor de middellange termijn	Opstellen en vaststellen woonvisie	2009	Gemeente, in samenwerking met woningbouwcorp., cliëntenorganisaties en adviesraden
Er is voldoende aanbod aan levensloopbestendige woningen	Realiseren van 542 nulredenwoningen	2009-2012	Gemeente, woningbouwcorp., Ontwikkelaars

Prestatieveld 6 Voorzieningen voor mensen met een beperking, chronisch psychisch probleem of een psycho-sociaal probleem

Het zesde prestatieveld betreft de verstrekking van specifieke, op de persoon toegesneden voorzieningen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, huishoudelijke hulp, maaltijdvoorziening, sociale alarmering, klussendiensten, algemeen maatschappelijk werk. Relevante beleidsnota's en regelingen op dit gebied zijn:

- Nota Senioren en Gehandicaptenbeleid "Zorg voor Welzijn", vastgesteld door de raad in 2005.
- De Wmo-verordening, vastgesteld door de raad in september 2006. Per 1 januari 2007 is de Wmo verordening in werking getreden.

Problematiek en doelstelling

Zoals bij prestatieveld 5 beschreven is heeft een deel van de inwoners van Albrandswaard, net als andere gemeenten in Nederland, te maken met een lichamelijk of geestelijke beperking, of een psycho-sociaal probleem. Het gaat hierbij om inwoners van jong tot oud. Een deel van die inwoners maakt gebruik van voorzieningen die speciaal op deze doelgroep gericht. Het gaat hierbij om Wmo-voorzieningen van de gemeente, maar ook om door de gemeente gesubsidieerde diensten die door andere instellingen worden uitgevoerd. Het aantal aanvragen per voorziening was in 2007 als volgt verdeeld:

Voorziening/dienstverlening	Aantal
Huishoudelijke hulp	430
PGB	8 ¹²
Woonvoorzieningen	108
Vervoersvoorzieningen	164 ¹³
Algemeen Maatschappelijk Werk	112

Zoals uit bovenstaande cijfers blijkt biedt de gemeente uiteenlopende voorzieningen op dit prestatieveld, en maken inwoners ook gebruik van de voorzieningen. Uit de Wmo-conferentie kwam naar voren dat de problemen op dit prestatieveld zit in de uitvoering van de nieuwe Wmo-taken van de gemeente. Die is nog niet optimaal. Dit blijkt een landelijke trend.

Doelstelling voor dit prestatieveld is:

- Meer integrale afhandeling van aangevraagde voorzieningen Wmo, voormalige WVG-voorzieningen en PGB.
- Verbeteren van de dienstverlening van de uitvoering van de Wmo-taken
- Verbeteren uitwerking regelgeving van de Wmo-verordening

Reeds ontwikkeld beleid

Voormalige WVG-voorzieningen

De bestaande WVG-taken van de gemeente zijn opgenomen in de Wmo-verordening. Inwoners met een Wmo-indicatie kunnen in aanmerking komen voor woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen, zoals het collectief vervoerssysteem en hulpmiddelen zoals een rolstoel of scootmobiel.

¹² Per 1 september heeft de gemeente 43 pgb'ers. Per 1 januari 2008 zijn 42 pgb'ers overgekomen van het Zorgkantoor.

¹³ In totaal heeft de gemeente nu ruim 600 cliënten die gebruik maken van een voormalige WVG-voorziening.

Huishoudelijke hulp

De gemeente biedt huishoudelijke hulp aan inwoners die in aanmerking komen voor een Wmo-indicatie. Huishoudelijke hulp is in essentie bedoeld om mensen te ondersteunen bij het organiseren en doen van hun huishouden en al datgene wat daarbij komt kijken. Wat huishoudelijke hulp inhoudt is in Europese regels vastgelegd. De gemeente houdt bij de aanbesteding deze regels aan. Hulp binnen de muren van een huis kan ook verder gaan, maar dan komen wij in de sfeer van de persoonlijke zorg. Dit zijn momenteel nog AWBZ-taken. Het kan dus zijn dat een cliënt gecombineerde hulp ontvangt, zowel via de Wmo als de AWBZ. Aanvragen daarvoor, de zogenaamde gecombineerde aanvragen, worden geïndiceerd door het CIZ. De gemeente heeft voor de uitvoering van de huishoudelijke hulp overeenkomsten gesloten met vier zorgaanbieders. Cliënten kunnen zelf bepalen aan welke van die vier aanbieders zij de voorkeur geven. Dit is van belang vanuit het oogpunt van keuzevrijheid van de cliënt. Cliënten worden bij de indicatiestelling door het Wmo-Loket Vraagwijzer goed voorgelicht over hun mogelijkheden. Wel is in de praktijk tot nu toe gebleken dat er soms maar één aanbieder is die de zorg kan leveren, dan is er dus geen keuzevrijheid. Dit kwam ook in de Wmo-conferentie in maart 2008 naar voren. Dit is aandachtspunt bij de nieuwe aanbesteding van de huishoudelijke hulp. Die aanbesteding vindt in BAR-verband plaats en zal worden uitgevoerd in 2009 voor het jaar 2010. Bij de aanbesteding worden alle belangengroeperingen betrokken.

Persoonsgebonden Budget (PGB)

Cliënten die in aanmerking komen voor een Wmo-voorziening (bijvoorbeeld hulp bij het huishouden of een rolstoel), kunnen op grond van de Wmo-verordening ervoor kiezen om in plaats daarvan te kiezen voor een PGB. Dit houdt in dat de cliënt een bepaald bedrag ontvangt waarmee deze zelf de hulp of het hulpmiddel inkoopt bij de organisatie van eigen keuze. Ook hier is dus keuzevrijheid een belangrijk begrip.

Projecten SWA

De gemeente subsidieert een aantal projecten van SWA die gericht zijn op individuele ondersteuning. Het gaat hierbij om de projecten PlusKlus (50 cliënten in 2007) , Alarmering (11 aanvragen in 2007) en Thuisadministratie (144 aanvragen in 2007)¹⁴

Algemeen Maatschappelijk Werk

De gemeente subsidieert het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), dat in Albrandswaard wordt uitgevoerd door De Stroom Opmaat Groep. Bij het AMW kunnen inwoners terecht voor professionele psycho-sociale hulpverlening bij problemen op het gebied van het persoonlijk en/of maatschappelijk functioneren. Deze hulpverlening is zonder verwijzing beschikbaar voor alle bevolkingsgroepen.

Nieuw beleid

Samenwerking Sociale Zaken Ridderkerk

De backoffice voor afhandeling van aanvragen voor de voormalige WVG-voorzieningen is per 1 januari 2007 ondergebracht in het samenwerkingsverband Sociale Zaken met de gemeente Ridderkerk. Binnen dit samenwerkingsverband is ook het voornemen uitgesproken om de andere Wmo-taken als Huishoudelijke Hulp en PGB onder te brengen in de backoffice in Ridderkerk. Op dit moment wordt de huishoudelijke hulp nog uitgevoerd op het gemeentekantoor in Poortugaal. In het eerste kwartaal van 2009 neemt de gemeenteraad een besluit over dit voornemen.

---

¹⁴ Deze cijfers zijn prognoses, ontleend aan het jaarplan en begroting 2009 van SWA

Indicatiestelling Huishoudelijke Hulp

Vanuit de Wmo-conferentie is de suggestie gedaan om indicatiestelling te doen door middel van huisbezoeken. Deze werkwijze heeft onbetwistbaar voordelen, maar brengt ook aanzienlijke kosten met zich, waarvoor de beschikbare Wmo-middelen helaas geen financiële ruimte bieden. Aan de andere kant biedt de huidige praktijk van de indicatiestelling geen absolute noodzaak om dit op een dergelijke wijze aan te passen.

Evaluatie Wmo-verordening

In 2009 wordt in samenwerking met de andere BAR-gemeenten de Wmo-verordening geëvalueerd. Bij dit traject worden de cliëntenorganisaties direct betrokken. Naar aanleiding van de uitkomsten zal het beleid zonodig worden aangepast.

Alfahulp

Per 1 januari 2009 is een wetwijziging van kracht. Hierdoor krijgt de cliënt naast de keuze van de zorgaanbieder ook de keuze voor de type zorg die hij of zij wil ontvangen. De cliënt kan dan kiezen tussen zorg in natura, zorg via een pgb of zorg door een alfahulp. De wetwijziging is van kracht per 1 januari 2010. De uitvoeringsplicht per 1 oktober 2010.

Ondersteunende en activerende begeleiding

Vanuit de AWBZ komt per 1 januari 2009 de ondersteunende en activerende begeleiding over. Deze vorm van begeleiding bestaat uit een intensieve zorg voor cliënten met meervoudige problematiek. Dit gaat om cliënten met een zorgvraag en psychosociale problematiek. De zorgverleners, waaronder Algemeen Maatschappelijk Werk, zullen een aanbod ontwikkelen die in de aanbesteding voor de Huishoudelijke hulp in 2009 een rol gaat spelen.

Aanbesteding Huishoudelijk hulp

De BAR-gemeenten hebben in 2008 de aanbesteding van 2006 geëvalueerd. De besturen van de drie gemeenten hebben op basis van deze uitkomsten besloten de aanbesteding een jaar uit te stellen. Dit betekent dat er in 2009 wordt aanbesteed in BAR-verband voor de uitvoering van de Huishoudelijk Hulp in 2010, 2011 en 2012.

De huidige aanbieders verzorgen voor 2009 nog een jaar de Huishoudelijke Hulp voor tarieven die zijn aangepast aan de loonontwikkelingen. Ook is in het nieuwe contract rekening gehouden met de verschuiving naar de goedkopere zorg als gevolg van de 'operatie herindicaties'. De aanbieders krijgen hiervoor een compensatie, aangezien de aanbesteding van 2006 uitgaat van 70% HH2 en 30% HH1.

Prestatieveld 6 Voorzieningen voor mensen met een beperking, chronisch psychisch probleem of een psycho-sociaal probleem			
Doel	Actie	Wanneer	Wie
Individuele voorzieningen worden integraal aangeboden (vanuit 1 dossier)	Integratie uitvoering Huishoudelijke Hulp in Wmo-backoffice van Ridderkerk	Vorm en datum afhankelijk van besluitvorming	Gemeente, gemeente Ridderkerk, SWA
Verbeteren en effectueren van de regelgeving en dienstverlening	Evaluatie Wmo-verordening	2009	Gemeente (BAR)

Aanbod aan Huishoudelijke Hulp gebaseerd op keuzemogelijkheden tussen aanbieders	Aanbesteding Huishoudelijke Hulp	2009/2010	BAR-gemeenten, cliëntenorganisaties
Cliënten hebben keuzevrijheid als het gaat om de vorm en aanbieder van zorgverlening	1 keuzevrijheid betrekken in aanbesteding	2010	Gemeente, Vraagwijzer, Aanbieders
	2 uitvoeren wetswijziging aangaande alfahulpen	2009	
	3 integreren OB en AB in aanbod	2009	

Prestatievelden 7, 8 en 9 Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg , verslavingsbeleid

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Hieronder valt onder meer de hulpverlening bij huiselijk geweld.

De *openbare geestelijke gezondheidszorg* omvat die activiteiten op het terrein van de geestelijke volksgezondheid die **niet** naar aanleiding van een vrijwillig verzoek om hulp worden uitgevoerd. De mensen op wie deze zorg zich richt hebben psychiatrische of andere geestelijke (sociaal maatschappelijke) zorg nodig maar vragen daar niet zelf om of weigeren hun medewerking te geven aan het verlenen van deze zorg. Opname in een ziekenhuis of instelling wordt vaak geweigerd of is om andere redenen niet mogelijk.

Ambulante verslavingszorg doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

De prestatievelden 7,8 en 9 vertonen inhoudelijk een sterke samenhang en worden in dit plan gezamenlijk benaderd.

Problematiek en doelstelling

In dit prestatieveld is de eerste wenselijke stap het in beeld brengen van doelgroepen en problemen in de regio. Op dit moment bestaat daarvan namelijk nog geen helder beeld. Het in beeld brengen van die doelgroepen en problemen is dan ook de eerste doelstelling op dit prestatieveld.

Op één onderdeel van dit prestatieveld bestaat wel een beeld van de problematiek. te weten de problematiek van het huiselijk geweld. De Gezondheidsenquête 2005 van de GGD vermeldt dat 2,9% van de inwoners van Albrandswaard slachtoffer was van huiselijk geweld. Huiselijk geweld is een groot maatschappelijk probleem met ernstige gevolgen voor slachtoffers en getuigen. Hoewel er een meldpunt Huiselijk geweld is, blijft op het melden van huiselijk geweld een taboe rusten. Te vaak wordt het geweld niet gezien, te vaak wordt het geweld niet gemeld. Slachtoffers melden niet uit angst voor de gevolgen, getuigen melden niet omdat ze te jong zijn en hulpverleners melden niet, omdat ze de vertrouwensrelatie niet op het spel willen zetten

Doelstellingen met betrekking tot huiselijk geweld zijn:

- 1 Het melden van huiselijk geweld makkelijker maken, om te bevorderen dat gepleegd huiselijk geweld vaker wordt gemeld (zie verder hieronder voor de meetbare indicator met betrekking tot melden huiselijk geweld)
- 2 Preventie bij dreigend huiselijk geweld door maatregelen gericht op de mogelijke dader.

Reeds ontwikkeld beleid

De taken op deze prestatievelden zijn ondergebracht bij de gemeente Rotterdam, als centrumgemeente. De middelen voor de taken op het gebied van Maatschappelijke opvang, Vrouwenopvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) en verslavingszorg worden rechtstreeks door het Rijk naar de de gemeente Rotterdam overgemaakt. Dit was ook al zo vóór de invoering van de Wmo. Rotterdam is verantwoordelijk voor de voorzieningen in de regio, maar dient de regiogemeenten nadrukkelijk bij de ontwikkeling van het beleid te betrekken.

Plan van aanpak Maatschappelijke Opvang

De gemeente Rotterdam heeft de aanpak van deze prestatievelden samengenomen in het Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang. Dit plan wil de bestaande aanpak intensiveren om de leefsituatie van dak- en thuislozen structureel te verbeteren.

Betrokken partijen zijn onder meer gemeenten, instellingen Maatschappelijke Opvang (MO) en Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ), Verslavingszorg (VZ), en het zorgkantoor. Doelstellingen voor de regio zijn:

- dat per 1 januari 2010 voor 2900 dak- en thuislozen een trajectplan is opgesteld en zij voor zover mogelijk voorzien van inkomen, passende huisvesting, effectieve ondersteuning en zorg, zinvolle dagbesteding of werk.
- Dat per 1 januari 2010 voor 60% van de dak- en thuislozen sprake is van een stabiele mix van passende huisvesting en zorg

Gemeentelijke zorgnetwerken in de regiogemeenten kunnen een belangrijke rol vervullen op het vlak van vroegsignalering, preventie en nazorg. De regiogemeenten hebben aangegeven met Rotterdam deze schakels in de keten nader vorm te willen geven. Overigens is een algemeen knelpunt dat er geen betrouwbare gegevens blijken te zijn van de omvang van de doelgroep en het aanbod aan voorzieningen. Zie hieronder het kopje "*Doelgroepen in beeld brengen*" voor de aanpak van dit probleem.

Meldpunt Huiselijk geweld (ASHG)

Inwoners van Albrandswaard kunnen gebruik maken van het meldpunt ASHG (Advies- en Steunpunt Huiselijk geweld) van de GGD Rotterdam en omstreken. Het steunpunt richt zich op plegers, slachtoffers, familie, burens en beroepskrachten. Deze groepen krijgen bij het ASHG advies, ondersteuning en informatie over hoe het huiselijk geweld te stoppen. Het meldpunt is 24 uur per dag en zeven dagen per week telefonisch bereikbaar. Het ASHG is opgezet door GGD Rotterdam en omstreken, in samenwerking met Vrouwenopvang Rotterdam en het Krisiscentrum van het Rotterdamse Centrum voor Dienstverlening. Deelnemende gemeenten zijn: Albrandswaard, Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek, Bleiswijk, Ridderkerk en Rotterdam..

Nieuw beleid

Actieprogramma Huiselijk geweld

Het aanpakken van huiselijk geweld begint met het delen van informatie en het nemen van verantwoordelijkheid. Het Actieprogramma Huiselijk Geweld van de gemeente Rotterdam is gericht op een systeemgerichte aanpak van huiselijk geweld en opgesteld voor de komende 4 jaar. Middel daarbij is onder meer "de Rotterdamse Meldcode", bedoeld om het taboe op het melden van huiselijk geweld te doorbreken.

Huisverbod bij huiselijk geweld

Op dit moment is een wetsvoorstel Huisverbod bij huiselijk geweld in behandeling bij de Tweede Kamer dat beoogt huiselijk geweld terug te dringen. Op grond van die wet zal de burgemeester de bevoegdheid krijgen om iemand van wie een dreiging van huiselijk geweld uitgaat, een huisverbod op te leggen. Het verbod houdt in dat de uithuisgeplaatste in beginsel tien dagen zijn woning niet meer in mag en in die periode ook geen contact mag opnemen met zijn partner of kinderen. Albrandswaard neemt deel aan het regionaal overleg waarin de aanpak van de uitvoering van de wet wordt voorbereid. In dit regionaal overleg worden ook andere mogelijke maatregelen bekeken, zoals de inzet van crisisteams.

Doelgroepen in beeld brengen

Zoals hierboven vermeld, ontbreekt het op dit prestatieveld, afgezien van het huiselijk geweld, nog aan een helder beeld van de problematiek en doelgroepen in de regio. In het regionaal overleg met de GGD, waar ook Albrandswaard aan deel neemt, is afgesproken om de aandacht voor de OGGZ (in samenhang met de hiermee verwante prestatievelden verslaving en maatschappelijke opvang) een

nieuwe impuls te geven. Een eerste stap daarbij zal zijn het in kaart brengen van de doelgroepen en de problemen in de regio. De GGD neemt het initiatief hierin, in overleg met de regiogemeenten.

Prestatievelden 7,8 en 9 Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid			
Doel	Actie	Wanneer	Wie
De OGGZ-doelgroepen en problemen zijn in beeld	Onderzoek in de regio	2009	GGD, in overleg met regiogemeenten
Voor 2900 dak- en thuislozen in de regio is in 2010 een trajectplan opgesteld. 60% daarvan heeft passende zorg en huisvesting	Bijdrage aan de uitvoering van het regionale Plan van aanpak maatschappelijke opvang	2010	Regiogemeenten Signaleringspartners
Signalen van huiselijk geweld worden vroegtijdig gemeld	1 Participeren in Actieprogramma Huiselijk geweld	2008-2012	Gemeente Rotterdam, in samenwerking met regiogemeenten, waaronder Albrandswaard. Verder huisartsen hierbij betrekken
	2 Opstellen van een lokale actieprogramma	2009	Gemeente, in overleg met regio
	3 Uitvoering huisverbod bij huiselijk geweld invoeren. (wet Huisverbod)	2009	Gemeenten en lokale instanties
Het overmatig gebruik van alcohol en drugsbeleid is sterk afgenomen	Uitvoering alcohol en drugsbeleid	2010	Gemeente en partners

5. Financiën

Verantwoording

De gemeente ontvangt van het Rijk een doeluitkering voor de uitvoering van de (nieuwe) Wmo-taken. Deze taken zijn per 1 januari 2007 overgekomen vanuit de AWBZ. Dit zijn de Huishoudelijke Hulp, enkele kleinere subsidieregelingen, het Loket en de uitvoeringskosten.

Voor de voormalige WVG-taken en de taken op de overige prestatievelden van de Wmo is door het Rijk geen extra budget beschikbaar gesteld. Deze taken, behalve de genoemde voormalige WVG-taken, bijvoorbeeld het ouderenwerk, jongerenwerk, en maatschappelijk werk, blijven net als voor de invoering van de Wmo als aparte posten in de gemeentebegroting opgenomen.

De middelen voor de taken op het gebied van Maatschappelijke opvang, Vrouwenopvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) en verslavingszorg worden door het Rijk rechtstreeks naar de centrumgemeente (Rotterdam) overgemaakt, hetgeen feitelijk geen verandering betreft met de situatie vóór de invoering van de Wmo.

Hoe dekken wij de uitvoering van het Wmo-beleidsplan?

Prestatieveld:	Bekostiging via ¹⁵ :
1	Regulier of nieuw beleid
2	Doeluitkering Rijk (bijdrage voor CJG) RAS-gelden Provinciale bekostiging uitvoeringsorganisaties
3	Doeluitkering Rijk (bijdrage in uitvoering Loket, backoffice) Regulier of nieuw beleid
4	Doeluitkering Rijk (bijdrage gelden voor mantelzorg) Regulier of nieuw beleid
5	Regulier of nieuw beleid Eigen bijdragen klanten
6	Doeluitkering Rijk (bijdrage in uitvoering HH en PGB) Eigen bijdragen cliënten Regulier of nieuw beleid
7, 8 en 9	Uitkering Rijk aan centrumgemeenten (regionale middelen) Provinciale geldstromen

Toelichting op dekking

Bij dekking is aangegeven waar het geld vandaan komt of moet komen. De doeluitkering van het Rijk voor de Wmo wordt jaarlijks uitgekeerd en is dus een vaste begrotingspost. Vanuit deze post worden verschillende acties gefinancierd, waaronder reguliere Wmo-taken.

De dekking is regulier wanneer de acties vanuit structurele begrotingsposten, geen onderdeel van de doeluitkering Wmo zijnde, kan worden gefinancierd.

De dekking staat als nieuw beleid aangegeven als de gemeenteraad daarvoor budget moet toewijzen. Als de dekking uit regionale middelen komt betekent dit dat de acties vanuit regiogemeenten worden gefinancierd. Deze gemeenten ontvangen een doeluitkering van het Rijk.

¹⁵ De dekking van de acties uit dit plan zijn verder uitgewerkt in de actietabellen per prestatieveld in hoofdstuk 7

Het Wmo-budget 2009

In 2009 ontvangt de gemeente een doeluitkering voor de Wmo van € 1.251.658,-¹⁶.

De uitkering in 2008 was € 1.227.827,-. De verhoging van de uitkering heeft mede te maken met de overheveling van ondersteunende en activerende begeleiding van de AWBZ naar de Wmo.

Vanaf 2008 krijgt de gemeente het Wmo- budget als “lump-sum” budget ter beschikking. Dat betekent dat de gemeente zelf kan bepalen hoe zij het geld over de diverse prestatievelden van de Wmo verdeelt. Het budget wordt via het gemeentefonds uitgekeerd en behoeft niet te worden afgerekend. Tekorten komen derhalve te laste van de gemeentebegroting.

Kanttekeningen bij Wmo-uitgaven

Bij de uitgaven past een kanttekening. Individuele voorzieningen zijn bij definitie opneindregelingen. Hoewel het college beperkingen kan inbouwen als het gaat om het toewijzen van voorzieningen is het aantal aanvragen altijd gebaseerd op verwachtingen en trends. De uitgaven aan individuele voorzieningen zijn altijd afhankelijk het aantal cliënten. Het is niet mogelijk om als gemeente plafonds in te stellen, zoals dat bij subsidieverstrekking wel kan.

Egalisatiereserve

Aan de Raad wordt voorgesteld om overschotten op het Wmo-budget onder te brengen in een egalisatiereserve. Deze reserve kan worden aangewend voor onverachte Wmo-uitgaven in de jaren daarna. Hierdoor kan beter ingespeeld worden op de soms onvoorziene ontwikkelingen bij opneindregelingen, zoals de Huishoudelijke Hulp en/of de woonvoorzieningen (WVG).

Verwachtingen omtrent uitgaven Huishoudelijke Hulp

Het aantal aanvragen is op jaarbasis niet vast te stellen. Niettemin zijn er twee ontwikkelingen die effect hebben of zullen hebben op de uitgaven in de jaren 2008-2012. De eerste ontwikkeling is een verschuiving naar de goedkopere zorg die in 2008 zichtbaar is geworden. In 2007/2008 zijn 189 cliënten geherindiceerd. Een deel ontvangt, 38 daarvan, krijgt op basis van de nieuwe indicatie zorg tegen een goedkoper tarief. Een tweede effect ontstaat na de nieuwe aanbestedingsronde in 2009. In deze ronde worden nieuwe tarieven bepaald voor vormen I en II.

Verantwoording

Gezien het feit dat de Wmo uitgaat van horizontale verantwoording aan de gemeenteraad, is er voor gekozen om voor die verantwoording aan te sluiten bij de gebruikelijke Planning&Control-cyclus. Het Wmo-budget is opgenomen in de programmabegroting 2008-2011. Verantwoording over de budgettaire ontwikkelingen zal per kwartaal plaatsvinden via de gebruikelijke kwartaalrapportages aan de raad.

---

¹⁶ Uit: Septembercirculaire 2008 van het Rijk

6. Burgerparticipatie, prestaties en klanttevredenheid

Burgerparticipatie

Albrandswaard wil een gemeente zijn waar inwoners en andere partners vinden dat de gemeente goed naar haar inwoners luistert en goed samenwerkt met inwoners, verenigingen en instellingen. De gemeente vindt het belangrijk dat samenwerkingspartners betrokken zijn bij de ontwikkeling van beleid. Ten aanzien van de participatie in de ontwikkeling van beleid en de uitvoering van de Wmo zoekt de gemeente aansluiting bij die participatievormen die reeds zijn ontwikkeld.

De Wmo-raad

In 2007 zijn de leden van de Wmo-raad officieel benoemd. De Wmo-raad is een commissie van het college van B&W als bedoeld in art. 84 van de Gemeentewet. De commissie vertegenwoordigt representatieve organisaties van de kant van de vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. De Wmo-raad bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende doelgroepen waar de wet zich op richt zoals ouderen, mensen met een handicap, vrijwilligers, mantelzorgers, cliënten van de GGZ en jongeren. In de Wmo-raad zijn lokale belangenorganisaties vertegenwoordigd, te weten het Platform Gehandicaptenbeleid Albrandswaard, ANBO, PCOB, Seniorenraad en het Cliëntenplatform uitkeringsgerechtigden. Daarnaast kent de Wmo-raad ook leden die niet gebonden zijn aan een organisatie. Alle leden van de Wmo-raad zijn inwoner van Albrandswaard. De raad adviseert de gemeente gevraagd en ongevraagd inzake beleid en uitvoering op alle prestatievelden van de Wmo. De vergaderingen van de raad zijn openbaar en worden aangekondigd in de Schakel en op de website van de gemeente.

Het WWZ-beraad

Eerder in deze nota is het WWZ-beraad al genoemd. Waar de Wmo-raad de “vragers” van maatschappelijke ondersteuning vertegenwoordigt, is het WWZ-beraad het gremium van de “aanbieders” van maatschappelijke ondersteuning op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Het WWZ-beraad is actief sinds 2005. Aan het WWZ-beraad nemen deel de woningbouwverenigingen, welzijns- en zorginstellingen. De afgelopen jaren heeft het WWZ-beraad vooral gefunctioneerd als adviesorgaan. De portefeuillehouder heeft in februari 2008 met het WWZ-beraad gesproken over de mogelijkheid dat het WWZ-beraad meer als afstemmingsorgaan gaat functioneren. Hiermee kan de samenhang in het beleid op de terreinen Wonen, Welzijn en Zorg worden bevorderd. De gemeente zal in overleg met het WWZ-beraad het reglement van het WWZ-beraad hiertoe aanpassen.

Participatie in het beleidsplan Wmo

De gemeente heeft een conceptbeleidsplan opgesteld. Op 17 maart 2008 is een conferentie over dit beleidsplan gehouden. De gemeente vindt de inbreng in het plan van zowel de vragers als de aanbieders in de gemeente van groot belang. Aan de conferentie is deelgenomen door de betrokken samenwerkingspartners en belangenhebbende op de negen prestatievelden. Op deze wijze zijn zij in de gelegenheid gesteld een bijdrage te leveren aan de invulling van het beleid ten aanzien van de 9 prestatievelden van de Wmo. De Wmo-raad en het WWZ-beraad hebben afzonderlijk een advies uitgebracht over het conceptbeleidsplan.

Prestaties

Bij ministeriële regeling wordt aangewezen over welke gegevens op het gebied van maatschappelijke ondersteuning betreffende het voorgaande kalenderjaar moet worden gerapporteerd. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om aantallen klanten, verstrekte voorzieningen, ontplooid activiteiten en financiële gegevens. Het ministerie van VWS is verantwoordelijk voor deze jaarlijkse publicatie. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het aanleveren van de gegevens.

Aanvragen Vraagwijzer

Vraagwijzer registreert het aantal vragen dat wordt afgehandeld. Vraagwijzer legt hierover verantwoording af aan de gemeente en aan het Toezichtsorgaan Vraagwijzer. In dit Toezichtsorgaan hebben vertegenwoordigers van de Wmo-raad zitting.

Toekenning Wmo-voorzieningen

Zoals in deze nota bij prestatieveld 6 is beschreven, zijn Albrondswaard en Ridderkerk middels een gemeenschappelijke regeling het samenwerkingsverband Sociale Zaken aangegaan. In dit samenwerkingsverband zijn onder meer de voormalige Wvg-voorzieningen ondergebracht. In Ridderkerk worden beschikkingen afgegeven voor woonvoorzieningen, vervoersmiddelen, en het collectief vervoerssysteem. Met Ridderkerk worden duidelijke afspraken worden gemaakt over terugkoppeling van de voortgang en het functioneren van de bovenstaande uitvoeringstalen, onder meer door middel van managementrapportages. Met behulp van die terugkoppeling kan de gemeente verantwoording afleggen over de Wmo-prestaties aan de gemeenteraad en het ministerie van VWS.

Klanttevredenheid

De Wmo gaat uit van horizontale verantwoording over de prestaties ten aanzien van beleid en uitvoering van de Wmo door het college aan gemeenteraad en burgers. Horizontale verantwoording legt de eindverantwoordelijkheid voor het Wmo-beleid bij de gemeenteraad.

De beleidskeuzes worden op lokaal niveau gemaakt en daarom vindt de verantwoording niet verticaal plaats (van gemeente naar Rijk) maar horizontaal (van gemeente naar burger). De gemeenteraad en de burgers hebben informatie nodig om een goed oordeel te kunnen geven over de uitvoering van de Wmo in hun gemeente. Daarom bepaalt artikel 9 van de Wmo dat de gemeente jaarlijks een rapport moet publiceren met de uitkomsten van een onderzoek naar klanttevredenheid. Door deelname aan dit onderzoek kunnen klanten en/of burgers een oordeel geven over de uitvoering van de Wmo in hun gemeente.

7. Samenvatting en actietabel

Dit beleidsplan Wmo beschrijft het Wmo-beleid van de gemeente Albrandswaard voor de periode 2009-2012. De gemeente heeft het initiatief genomen middels een eerste concept. Dit concept is vervolgens besproken tijdens de Wmo-werkconferentie op 17 maart 2008. Aan de conferentie is deelgenomen door gemeente-ambtenaren, maatschappelijk organisaties, belangengroepen en aanbieders. De Wmo-adviesraad (vragende kant) en het WWZ-beraad (aanbiedende kant) hebben een advies uitgebracht. Naar aanleiding van de bevindingen in die conferentie en de adviezen is de nota aangepast en aangevuld.

Missie

De missie van de gemeente is een samenleving dat aan alle eisen voor zelfredzaamheid voldoet, zodat de inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) deelnemen aan onze samenleving. Een samenleving waarin ruimte is voor eigen initiatief, maar ook een samenleving met voorzieningen voor wonen, welzijn en zorg die meedoen mogelijk (blijven) maken.

Visie

De visie van het Wmo-beleid:

- 1 laagdrempelige en bereikbare voorzieningen voor wonen-, welzijn-en zorg
- 2 de gemeente heeft de regiefunctie
- 3 aanbieders bieden een vraaggericht aanbod
- 4 samenwerking is een vanzelfsprekende randvoorwaarde

Het realiseren van de doelstellingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, betrokken instellingen en doelgroepen. De gemeente stelt de kaders vast en zal waar mogelijk en noodzakelijk ondersteunen, maar de uitvoering zal zoveel mogelijk in de gemeentelijke samenleving zelf zijn beslag moeten krijgen.

Actietabel beleid

De hierna volgende tabel geeft een overzicht van de acties die ondernomen worden om de doelstellingen uit dit beleidsplan te bereiken, wanneer de actie wordt uitgevoerd, en vanuit welke dekking.

Prestatieveld 1			
Sociale samenhang en Leefbaarheid			
Doel	Actie	Wanneer	Dekking
Score van minimaal 70 punten op de indicator sociale cohesie	3 Uitvoering reguliere taken als welzijn, veiligheid en groen en grijs 4 Meldpunt	2009-2012	Regulier
Samenhangend aanbod van het welzijnswerk	Onderzoek naar de huidige mate van samenhang in het welzijnswerk	Voorjaar 2009	Nieuw beleid
Wijkbewoners bewegen om problemen in de eigen wijk zelf aan te pakken	Adviesrol Burgerpanel en Wmo-adviesraad bij leefbaarheids-vraagstukken	2009	Regulier

Prestatieveld 2			
Preventieve ondersteuning Jeugd en opvoeders			
Een samenhangend en preventief jeugdbeleid voor alle jongeren.	Opstellen en vaststellen Jeugdbeleid,	2008/2009	Pm
Vroegtijdige signalering en aanpak van opgroei-problemen bij kinderen en jongeren en/of hun ouders	Oprichten Centrum voor Jeugd en Gezin (met Steunpunt in de gemeente)	Uiterlijk 1 januari 2010	Doeluitkering Rijk RAS-gelden
Afname van het aantal geïndiceerde zorgtrajecten bij Bureau Jeugdzorg met 10% ten opzichte van 2007 in 2010	Continueren en effectueren van het GOSA-netwerk en ZAT-teams	2009-2012	Regulier
Ouders, opvoeders en jongeren weten waar zij naar te moeten met hun vraag	Sociale kaart van jongerenvoorzieningen opstellen	2010	Nieuw beleid
Prestatieveld 3			
Informatie, advies en cliëntondersteuning			
Cliënten van Vraagwijzer worden zo goed als mogelijk geholpen met een gemiddelde score van 7,3 op het niveau van de Nationale Tevredenheidsindex	Uitvoeren van Klanttevredenheidsonderzoek (kwantitatief) en verbeteren dienstverlening	Jaarlijks herhalen	Doeluitkering Rijk
Vraagwijzer is het Wmo-loket en eerste aanspreekpunt voor de Wmo-voorzieningen	Jaarlijks terugkerende pr-campagne	Jaarlijks herhalen	Doeluitkering Rijk
Vraagwijzer is toegankelijk en bereikbaar	Zorgen voor een adequate huisvesting	2009	Nieuw beleid
Prestatieveld 4			
Mantelzorgers en vrijwilligers			
Mantelzorgers weten de weg naar het ondersteuningsaanbod en maken daar gebruik van. Bij het meldpunt worden vanaf 2010 100 hulpvragen per jaar behandeld	1 Uitbreiding formatie steunpunt Mantelzorg (gerealiseerd)	2008	Regionale middelen

	2 Plan van aanpak Ondersteuning mantelzorgers	2009	Doeluitkering Wmo
	3 Prestatie-afspraken met SWA	2009	Pm
Mantelzorgers zijn bewust van hun zorgtaken, laten zich helpen en zijn daardoor minder overbelast	1 PR-campagne Mantelzorg inzake aanbodmogelijkheden 2 Ontmoetingsactiviteiten voor Mantelzorgers, zoals de Dag van de Mantelzorg en het Alzheimercafe	2009 2009-2012	Doeluitkering Wmo
Het doen van vrijwilligerswerk is laagdrempelig en aantrekkelijk	Plan van aanpak Ondersteuning vrijwilligerswerk	2009	Pm
Organisaties en vrijwilligers weten elkaar goed te vinden. De vrijwilligersvacaturebank heeft vanaf 2010 100 bemiddelingen per jaar	Prestatieafspraken met SWA	2009-2012	Regulier
Prestatieveld 5 Participatie van mensen met een beperking			
Kwetsbare groepen zijn zelfredzaam en doen mee aan de samenleving	1 Inventariseren aan welke activiteiten behoefte is	2009	Regulier
	2 Activeren van doelgroepen jongeren, kwetsbare groepen en volwassenen door inzet sociaal-cultureel werk	2009-2012	Regulier
	3 projecten ontwikkelen met als doel kwetsbare groepen te betrekken	2009-2012	Nieuw beleid
Alle openbare voorzieningen zijn toegankelijk	Lijst met criteria opnemen voor toegankelijkheid die voor alle gemeentelijke diensten van toepassing zijn	2012	Regulier
Er is een visie op wonen, welzijn en zorg voor de middellange termijn	Opstellen en vaststellen woonvisie	2008/2009	Pm
Er is voldoende aanbod aan levensloopbestendige woningen	Realiseren van 542 nultredenwoningen	2009-2012	Pm

Prestatieveld 6			
Voorzieningen voor mensen met een beperking, chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem			
Individuele voorzieningen worden integraal aangeboden (vanuit 1 dossier)	Integratie uitvoering Huishoudelijke Hulp in Wmo-backoffice van Ridderkerk	Vorm en datum afhankelijk van besluitvorming	Doeluitkering Wmo Nieuw beleid (pm)
Verbeteren en effectueren van de regelgeving en dienstverlening	Evaluatie Wmo-verordening	2009	Doeluitkering Wmo
Aanbod aan Huishoudelijke Hulp gebaseerd op keuzemogelijkheden tussen aanbieders	Aanbesteding Huishoudelijke Hulp	2009/2010	Doeluitkering Wmo
Cliënten hebben keuzevrijheid als het gaat om de vorm en aanbieder van zorgverlening	<ol style="list-style-type: none"> 1 keuzevrijheid betrekken in aanbesteding 2 uitvoeren wetswijziging aangaande alfahulpen 3 integreren OB en AB in aanbod 	<p>2010</p> <p>2009</p> <p>2009</p>	Doeluitkering Wmo
Prestatievelden 7,8 en 9			
Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid			
De OGGZ-doelgroepen en problemen zijn in beeld	Onderzoek in de regio	2009	Regulier Regionale middelen
Voor 2900 dak- en thuislozen in de regio is in 2010 een trajectplan opgesteld. 60% daarvan heeft passende zorg en huisvesting	Bijdrage aan de uitvoering van het regionale Plan van aanpak maatschappelijke opvang	2010	Regulier Regionale middelen
Signalen van huiselijk geweld worden vroegtijdig gemeld	<ol style="list-style-type: none"> 1 Participeren in Actieprogramma Huiselijk geweld 2 Opstellen van een lokale actieprogramma 3 Uitvoering huisverbod bij huiselijk geweld invoeren (wet Huisverbod) 	<p>2008-2012</p> <p>2009</p> <p>2009</p>	<p>Regulier</p> <p>Pm</p> <p>Regulier</p>
Het overmatig gebruik van alcohol en drugsbeleid is sterk afgenomen	Uitvoering alcohol en drugsbeleid	2010	Regulier

--	--	--	--

Nieuw beleid 2009-2012

In het beleidsplan zijn actiepunten opgenomen, waarvan de financiële consequenties op het moment van schrijven niet te overzien zijn. De meeste actiepunten worden gedekt door de algemene uitkering (regulier), met daarbinnen de doeluitkering van het Rijk voor de Wmo. Desondanks kunnen sommige actiepunten leiden tot voorstellen voor nieuw beleid in de periode 2009-2012. Dit is nog niet meegenomen voor de begroting van 2009.